

Catalunya Cristiana

Setmanari d'informació
i de cultura religiosa
ANY XLIII | NÚM. 2214
2,90€ | 27 FEBRER 2022

Agustí Codinach

La mare del bisbe, emocionada davant del fèretre, al final de la missa exequial a la catedral de Barcelona.

«Antònia, pots estar orgullosa del teu fill»

Recordem el bisbe Toni Vadell amb articles de Miquel Ramón, Sergi Gordo, Sebastià Taltavull, Carles Seguí i Carles Cahuana

P 3, 24-27 i 29

Agustí Codinach

Assaig de la coral Canticorum Jubilo.

Comunió de veus

P 8-13

Catalunya Cristiana

Subscriuiu-vos-hi

DESITJO SUBSCRIURE'M AL SETMANARI CATALUNYA CRISTIANA DURANT UN ANY (52 NÚMEROS)

Nom

Cognoms

Adreça

Població

DP

Tel.

NIF

A/e:

☐ Edició paper 145€

☐ Edició digital 90€

☐ Edició en català

☐ Edició en castellà

FORMA DE PAGAMENT

☐ Únic pagament per any

☐ Dos pagaments semestral

☐ Xec nominatiu que adjunto

☐ Domiciliació bancària (ompliu ordre adjunta)

NOM COL·LABORADOR

Senyors, els prego que, a partir d'ara, i fins nou avís, carreguin al meu compte els rebuts que els presentarà Fundació Catalunya Cristiana per la meua subscripció al setmanari CatalunyaCristiana.

Titular

IBAN

ENTITAT

OFICINA

DC

COMPTE

DATA (DD/MM/AA)

Lliureu aquesta butlleta a:

Catalunya Cristiana

(Departament de Subscripcions)

Comtes de Bell-lloc, 67-69

08014 Barcelona

Conforme al que disposa l'article 6 de la llei orgànica 15/1999 de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal, autoritzo Catalunya Cristiana a incloure les meves dades personals al fitxer informàtic d'aquesta entitat així com a tractar-les, per tal de rebre informació periòdica de les seves activitats. En qualsevol moment el titular podrà exercir els drets d'accés, rectificació i cancel·lació, així com oposar-se al tractament de les seves dades adreçant-se a Catalunya Cristiana amb domicili al carrer Comtes de Bell-lloc, 67-69, 08014 Barcelona.

Signatura del titular

MN. MIQUEL RAMÓN
Director

El bisbe Antoni Vadell

La primera vegada que vaig conèixer Mn. Antoni Vadell va ser al Col·legi Espanyol de Roma. Jo hi vaig arribar per estudiar filosofia i ell portava ja un parell d'anys estudiant catequètica. Vam coincidir durant el seu tercer any, que era el meu primer. Durant la setmana estudiava a la Pontifícia Universitat Salesiana. El cap de setmana, en canvi, el dedicava íntegrament a la parròquia on col·laborava, acompanyant els scouts en les seves activitats, formació, recesos, sortides, etc. Ell deia que era la part pràctica dels seus estudis. Volia aprendre com entrar en relació amb els joves per poder acompanyar-los. La veritat és que, tal com ho explicava, es veia molt clar que ell era el que sortia més beneficiat d'aquesta col·laboració, perquè feia experiència directa d'allò que aprenia teòricament als llibres.

Aquell meu primer any jo era diaca i servia la Paraula i l'altar a les celebracions del Col·legi. Els sacerdots residents s'anaven rellevant en la presidència diària de l'eucaristia. El dia que li tocava presidir a Mn. Antoni em va dir que em preparés l'homilia, que jo predicaria. Va ser la primera vegada que vaig predicar. Em va dir que el diaca té la facultat de predicar i, per tant, pot exercir el ministeri comentant la Paraula de Déu. Aquell gest per part seva em va recordar, i em recorda en-

cara avui, la importància de transmetre i comentar la Paraula de Déu. Tenia molt clar que l'evangelització és tasca de tota l'Església, i per això no va dubtar a implicar un diaca novell i inexpert en aquest ministeri.

Recordo d'ell que era una persona alegre i cordial, de bon tracte, amable i generós amb el seu temps. Quan va haver de fer la seva tesina de llicenciatura va aprofitar l'estiu abans per visitar algunes parròquies de Mallorca per tal que les catequistes li expliquessin com ho feien, quin era el seu mètode i en què consistien les seves catequesis. Ho explicava reconeixent que aquesta experiència fou un regal, que n'havia après molt i que n'havia extret algunes idees interessants. Volia escoltar les persones que feia anys que vivien i transmetien la fe per tal de poder comprendre millor en què consisteix la catequesi i com fer-ne un pilar fonamental de la vida cristiana.

Un cop ordenat bisbe, va mantenir el desig d'aprendre i la capacitat d'escolta; segurament per això era molt estimat pels joves, perquè els escoltava i volia entendre el que els passava pel cor i pel cap. L'episcopat fou per a ell una ocasió d'arribar a més gent, d'explicar què vol dir ser cristià i el bé que significa per a la vida de l'home. Aquesta va ser la seva veritable aspiració, que tothom conegués Crist el Senyor.

Contingut

03

Editorial

05

La setmana

06

Opinió

08

En primer pla

15

Vida eclesial

24

Opinió

25

En record del bisbe Toni

28

Carta dominical

30

Bíblia

32

Litúrgia

34

Espai lectors

36

Cultura

46

Agenda

47

Des del carrer

Llibertat religiosa, dret en retrocés

PÀGINA 36-37

21

Jove del bisbat d'Urgell,
aixeca't i sigues testimoni!

Akash Bashir, primer cristià del Pakistan camí dels altars

PÀGINA 20

Lluitar contra el flagell de la fam

PÀGINA 19

47 José Luis González Gullón,
coautor d'«Historia del Opus Dei»

La setmana en tuits

CARDENAL JOAN JOSEP OMELLA
@OMELLACARDENAL

Arquebisbe de Barcelona
Benvolgut germà Antoni, descansa en Pau. Tingue'ns presents en el teu cor de germà i amic perquè nosaltres et portem en el nostre. Que Crist ressuscitat et doni la vida eterna

FRANCINA ARMENGOL
@F_ARMENGOL

Presidenta del Govern de les Illes Balears

Amable, generós i proper, així era el bisbe Antoni Vadell. Una persona estimada que ens deixa massa prest, però també un gran record a tots i totes. Avui l'hem acomiadat a la Seu. El meu condol a la seva família, amistats i companys. Descansa en pau, Toni

LOURDES CIURÓ
@LCIURO

Consellera de Justícia de la Generalitat de Catalunya
Trista notícia la que ens arriba avui amb la mort del bisbe auxiliar de Barcelona, monsenyor Antoni Vadell i Ferrer. El meu sentit condol als familiars, amics i a tota la comunitat de l'Església de Barcelona

SOR LUCÍA CARAM
@SORLUCIACARAM

Monja contemplativa
Aquests dies hem seguit la malaltia i funeral del bisbe Toni Vadell. Em quedo amb el record d'un home bo, sant, evangèlic, estimat per tothom. Enamorat de la seva vocació de servei. Era únic, però hi ha molt bona gent entre els consagrats. Molts, de debò. Gràcies, Toni

Escollat a Ràdio Estel

IGNASI MIRANDA

«Matrimoni és més»

La Setmana del Matrimoni, del 14 al 20 de febrer a les diòcesis espanyoles amb el lema «Matrimoni és més», ha ocupat moments de la nostra programació. Ha estat una oportunitat perquè les parelles renovin el seu compromís i alhora per mostrar a la societat la bellesa del matrimoni. Xavier Padilla, director del Secretariat de Pastoral Familiar de l'arquebisbat de Barcelona, va explicar el dia 16, a Ràdio Estel, que «aquest any la campanya vol arribar als qui no participen diàriament en la vida de l'Església, motiu pel qual s'han donat a conèixer materials des de l'aplicació *MatrimONio*».

Xavier Padilla va destacar que s'ofereixen a nivell diocesà importants eines espirituals, sobretot «un recés diari, una explicació catequètica des d'un fragment de la Bíblia sobre el matrimoni, una pregària, un vídeo testimonial i tasques per fer durant el dia». La iniciativa s'emmarca en l'Any de la Família *Amoris Laetitia*, convocat pel Sant Pare i que se celebra des del març del 2021.

Zoom

EDUARD BRUFAU

La guerra sempre és un fracàs de la humanitat. Davant la possibilitat d'un conflicte a gran escala a Ucraïna, aquest és el missatge que ressona de fa dies a diverses manifestacions organitzades per la Comunitat de Sant'Egidio a diferents ciutats d'Europa, entre elles Barcelona. A la imatge, la concentració per la pau protagonitzada pels joves d'aquest moviment eclesial el 15 de febrer passat davant del Panteó de Roma.

L'efemèride de la setmana

3 de març del 1904:
promulgació a Espanya de la Llei del Descans Dominical.

DES DEL MONESTIR

«Hem de millorar tantes coses»

Aquest podria ser el lema de la Quaresma d'aquest 2022, que començarem el 2 de març amb el Dimercres de Cendra. Però en realitat, aquestes paraules corresponen a les declaracions que l'entrenador del Barça va fer el 12 de desembre passat. Xavi Hernández, decebut amb l'empat (dos a dos) contra l'Osasuna, al camp del Sadar, quan els jugadors culers tenien el triomf a tocar, deia: «Hem de millorar tantes coses.» I afegia encara: «Tots ens hem de posar les piles.» I uns dies abans, en el partit Barça Espanyol, del 20 de novembre, Xavi Hernández tornava a insistir als jugadors: «Hem de millorar moltes coses», malgrat l'1 a 0 a favor del Barça. L'entrenador culer, exigent amb l'equip, ha repetit diverses vegades que el Barça ha de «canviar

de dinàmica» per tal de guanyar els partits.

És això precisament el que ens proposa la Quaresma: millorar les coses que s'hagin de millorar, canviar de dinàmica, posar-nos les piles.

Al capítol 49 de la Regla de Sant Benet, el pare dels monjos, tot i que el seu somni era que la vida al monestir «hauria de respondre, en tot temps, a una observança quaresmal», reconeixia que no sempre és així. I per això sant Benet demana, com l'entrenador del Barça als seus jugadors, millorar les coses, canviar de dinàmica i posar-nos les piles. A l'inici del temps quaresmal, sant Benet convidava els monjos «a guardar la pròpia vida, amb tota la puresa, aquests dies de Quaresma», i a «esborrar, aquests

JOSEP MIQUEL BAUSSET

Monjo de Montserrat

dies sants, totes les negligències dels altres temps» (RB 49).

També en aquest 2022, en aquest temps propici que és la Quaresma, l'Església ens convida a revisar la pròpia vida i a preparar-nos per a la Pasqua, com deia Xavi Hernández als jugadors, millorant el que no fem bé i, per tant, canviant de dinàmica. La Quaresma és un temps de gràcia per tornar a Déu, un temps, doncs, per posar-nos les piles i fer camí cap al Senyor, que ens abraça i ens acull amb tendresa i amb joia.

La Quaresma és un temps de gràcia per tornar a Déu

ELOI ARAN SALA

Cap d'àrea pastoral i socioeducativa FECC

LA SAL DE LA TERRA

Immatriculem l'ERE

D'acord, potser aquests dies hem sentit a parlar del tema de les immatriculacions, a vegades amb un clar biaix ideològic sota el lema «L'Església ens roba». Immatricular és reclamar la propietat d'un bé immoble i, per exemple, dels 51 béns immatriculats per l'arquebisbat de Barcelona entre el 1998 i el 2014, hi trobem edificis de tan «dubtosa propietat» com la mateixa catedral de Barcelona o la basílica de Santa Maria del Mar. Per què l'Església reclama aquest patrimoni? No és per gust ni per propi benefici, atès que fer-se'n càrrec suposa, per exemple, que l'Església Catalana invertís 9,6 milions d'euros l'any 2019 en restauració d'equipaments culturals, sinó per responsabilitat envers les expressions culturals que la comu-

nitat cristiana ha llegat al país.

I vet aquí que, en aquesta avinentesa, som a les portes que s'aprovi el nou currículum de religió. Un currículum formulat i expressat, ara sí!, en llenguatge competencial, que és la millor manera perquè l'assignatura de religió no quedi fora del sistema educatiu europeu. Què té a veure l'ERE (Ensenyament de la Religió a l'Escola) amb les immatriculacions? Doncs que, per exemple, en l'esborrany del currículum per al batxillerat, apareix una competència específica sobre l'art cristià.

S'obre una porta per posar en valor un contingut sobre art cristià

«Immatricular l'ERE» és reclamar com a contingut pedagògic, propi i al servei de tots, el patrimoni cultural de l'Església, que és també el patrimoni cultural de casa nostra.

Amb l'enfocament competencial de caràcter humanista, on preval la metodologia per sobre del contingut, ara s'obre, precisament, una porta per posar en valor un contingut sobre art cristià arrelat a la realitat del país a la classe de religió. Deixarem passar aquesta oportunitat? El Secretariat Interdiocesà d'Ensenyament de Religió a Catalunya (SIERC), l'Escola Cristiana (FECC) i l'ISCREB hi estan al darrere liderant l'actualització de l'ERE amb tres formacions per a aquest curs, començant pels docents de didàctica i pedagogia fins a arribar a tots els docents de religió.

JOAN JOSEP
OMELLA OMELLA
Cardenal arquebisbe de Barcelona

Cinc nous preveres

Aquesta tarda, a la basílica de la Sagrada Família, celebrarem amb joia l'ordenació presbiteral de Sergio Adán Delgado, Santiago Cellier Ravina, Alfonso de Alarcón Santaularia, Pau Manent Bistué i Federico Marfil Mur, cinc joves que han acollit la crida del Senyor per col·laborar directament amb Ell al servei del poble de Déu*. Aquesta meravellosa i esperançadora notícia per a la nostra diòcesi que ens arriba en la proximitat de l'inici de la Quaresma.

«Ets pols i a la pols retornaràs» (Gn 3,19), amb aquestes paraules dimecres que ve, dia 2 de març, rebrem la imposició de la cendra amb la qual iniciarem el camí de la Quaresma.

En aquest ritual, el prevere ens dibuixarà una creu al front amb cendra. Una creu que ens convida a reviuire el camí viscut per Jesús, el Fill de Déu, que per obrir-nos la porta cap a la resurrecció va haver de passar pel patiment, l'abandó i la mort en Creu. És precisament al voltant de la Creu que, el proper diumenge 6 de març, ens aplegarem amb els joves de la diòcesi en una nova edició del *Sent la Creu* (aquest esdeveniment es podrà seguir en directe a través del web <https://esglesia.barcelona/en-directe/>) per iniciar junts el temps de Quaresma.

La Creu de Crist ens vol ajudar a descobrir que, enmig del desconsol i de les dificultats, és possible trobar esperança. Després de les creus de Lampedusa (2017), Mossul (2018), Cambodja (2019), Bangassou (2020) i Veneçuela (2021), aquest any ens acompanyarà una rèplica de la Creu de Magallanes, de Cebu (Filipines), que simbolitza l'arribada del cristianisme en aquest país germà ara fa 500 anys.

En aquesta ocasió tindrem el privilegi de ser acompanyats pel cardenal

Luis Antonio Tagle, arquebisbe emèrit de Manila (Filipines), prefecte de la Congregació per a l'Evangelització dels Pobles i president de *Caritas Internationalis*. Serà una trobada de germanor en què la presència de la Creu ens farà sentir i entendre més que mai el significat de Crist crucificat fet carn en el patiment de tants germans nostres.

En aquest temps de preparació espiritual per celebrar la Pasqua, l'esdeveniment central de la fe cristiana, tinguem també presents les paraules del papa Francesc en el seu missatge de Quaresma d'enguany, que us convido a llegir a <https://esglesia.barcelona>. El Sant Pare s'ha inspirat en un pensament de la carta de sant Pau als Gàlates que diu així: «No ens cansem de fer el bé; perquè, si no defallim, quan arribi el temps recollirem. Així, doncs, ara que hi som a temps, fem el bé a tothom» (Ga 6, 9-10a).

És un missatge que ens encoratja a pregar incansablement per trobar el consol de la fe en Déu, a allunyar-nos de tota classe de mal per enfortir el nostre esperit i a practicar la caritat activa vers el altres, cuidant els que tenim a prop, els més oblidats i abandonats. Cal que siguem constants, que no defallim, com ens anima el Sant Pare: «No ens cansem de fer el bé [...] La nostra vida és un temps per sembrar el bé.»

Benvolguts germans i germanes, preguem pels cinc nous preveres que aquesta tarda, si Déu vol, seran ordenats al servei de la nostra diòcesi. Anem-nos tots a fer el camí de Quaresma tenint molt present la Creu de Crist i seguint el que ens proposa el Sant Pare. Sembrem el bé per recollir quan arribi el temps.

Cant coral: unió de veus, munio d'emocions

**L'activitat de molts grups no s'ha aturat
i amb el Covid ha demostrat que és una valuosa
eina de suport humà**

Concert de l'Orfeó Atlàntida, fundat l'any 1926.

MARINA MOLINS
«L'origen de moltes corals el trobem en una parròquia»

Hi són, però no sempre es veuen. I per sentir-les, cal entrar en dies determinats en esglésies, auditoris, ateneus, centres cívics, palaus... A Catalunya hi ha més d'un miler de grups corals —més de 500 entitats federades—, amb milers de persones que un o dos cops per setmana, faci fred, plougui o nevi, es troben per assajar. Per Nadal es deixen veure i sentir arreu. Són veus part d'un tot harmoniós. Van entrant per tons, encaixant melodies, paraules, missatges, cançons que eleven l'ànim dels cantaires en una comunió gairebé màgica, transparent. Així van preparant concerts que atrauen, com un imant, emocions que posen en relleu l'esperit d'allò que som. D'ànima a ànima, aquella comunió en cada trobada per assajar esdevé un dia comunió amb el públic.

L'origen de moltes corals el trobem en una parròquia, «els seus cants animaven les misses, i al voltant de l'activitat parroquial es coneixia la gent, era la vida de barri que es feia abans,

amb la parròquia com a nexa d'unió. Ara moltes corals són laiques, però també canten en esglésies». Ho explica Marina Molins, veu de l'Orfeó Atlàntida, una de les entitats corals més antigues de Catalunya, fundada l'any 1926 al barri barceloní d'Hostafrancs. Els seus pares freqüentaven el Centre Catòlic d'Hostafrancs, vinculat a la parròquia del Sant Àngel Custodi, i cantaven a l'orfeó. «La música m'agrada molt. No sé solfeig, però tinc bona oïda i em van quedant les cançons», diu la Marina.

Canviar de barri i tenir els seus fills va fer que continuar activa a la coral fos més sacrificat, i ho va deixar, tot i que mai hi va perdre el contacte. «Durant el confinament van demanar excantaires per assajar en línia un rèquiem. Així vaig tornar-hi a cantar, i m'hi vaig anar quedant», explica.

Per Nadal, cada cor al seu concert

El concert de Nadal és una cita comuna en les veus corals, la festa

més cantada, també des del públic. Les Nades aprenen amb familiaritat el cant dels cors a la gent. La parròquia de Sant Josep de Calassanç de Barcelona va acollir el concert de Nadal dels cantaires de l'escola Musicant, on el cant coral complementa el llenguatge musical i l'instrumental, a través de corals infantils, de joves i de pares, obertes al barri.

Maite Mitjavila és membre de la coral de pares. S'hi va apuntar quan la seva filla, la Queralt, va començar a anar a aquesta escola, i ara la Maite, a més de participar a la coral, també rep classes de cant. «A nivell espiritual i personal he pogut descobrir parts de mi que no coneixia. Surto dels assajos com si hagués fet una classe de ioga. Cantar és com una gimnàstica del coll, de la veu i de la ment. A mi em va genial. I ja ho diuen: qui canta, el seu mal espanta», recorda la Maite.

És filla d'Agramunt, on ja des de petita cantava al cor parroquial i en una coral del poble. Des de fa 10 anys, cada dijous al vespre es troba amb els altres pares a la coral, una dotzena de dones, i només un home. «El cant coral és un treball de grup, et fa respectar els altres, escoltar-los i portar un ritme. I, a part, fas amistat amb les persones que veus una vegada a la setmana, fas unió i munió», conclou. L'escola Musicant organitza les corals «d'acord amb l'edat i no del nivell d'estudis musicals de cadascú. A més del treball específicament pedagògic, les corals permeten una projecció exterior de l'Escola, a través de concerts», destaquen.

Més de cent persones en sis grups diferents formen l'entitat Coral Sant Medir del barri de la Bordeta. «Va sorgir l'any 1956, com moltes d'altres d'aquella època, arran d'animadors musicals de cants litúrgics», explica Montserrat Vilà, veu de la coral. «En temps de confinament vam fer servir mòbils, gravadores i càmeres per poder compartir música i assajos, com no ho havíem fet mai», diu. «A mi, l'experiència de cantar m'aporta joia i serenitat. El fet de compartir espai musical i humà m'omple molt, em fa sentir viva i il·lusionada.»

Ara preparen l'acte final del 65è aniversari de la coral. El dia 13 de març cantaran al Palau de la Música

el *Glòria* de Vivaldi. «És un repte únic i no és fàcil assajar-ho amb mascareta i distància, ens cal un treball personal des de casa, però és tot molt engrescador, i estem molt contents i agraïts. "Som feliços perquè cantem" és el nostre lema, i a qui no ho ha fet mai li diria que s'hi animi, sense por. Tothom pot cantar. La música ens connecta amb música, amb el món, amb estils, generacions i cultura», subratlla.

Només aquesta pandèmia del Covid, i la Guerra Civil han trastocat els assajos i concerts de l'Orfeó balaguerí, que ja ha fet 100 anys. Seguint l'exemple d'un director anglès, durant el confinament van continuar l'activitat telemàticament. «No tothom tenia els equips ideals, però cadascú des de casa ens connectàvem. En un blog ens penjaven les partitures que estudiàvem durant la setmana i els divendres cantàvem, entrant en 5 o 6 torns. Cadascú ens vam gravar, vam perdre la por a cantar de forma individual. La directora va fer un grandíssim treball unint les nostres veus», explica Esteve Biel, cantaire

MAITE MITJAVILA
«He pogut descobrir parts de mi que no coneixia»

MONTSERRAT VILÀ
«L'experiència de cantar m'aporta joia i serenitat»

Montse Ribalta Miralles

Cantada de nades del cor Pueri Cantores al davant de la façana del naixement de la Sagrada Família, el Nadal passat.

i president de l'Orfeó balaguerí.

Això sí, la celebració del centenari d'aquesta entitat coral va quedar reduïda a un petit concert, el 3 de setembre passat, i la presentació d'un conte de Josep Vallverdú amb dibuixos de Pilarín Bayés que explica la història de l'orfeó. És un llibre que servirà per engrescar nens i nenes de Balaguer i la Noguera a sentir ganes de cantar en grup, com ho fan des de fa més de 30 anys l'Esteve i la seva dona, la Tere Jou, ella soprano i ell, baix. «Després de cada assaig, sortim amb un somriure d'orella a orella», diu el Biel. Balaguer ha donat al seu orfeó la medalla d'honor de la ciutat.

Anys enrere, l'Orfeó balaguerí l'havia dirigit Constantí Sotelo. Havia estudiat al Seminari de la Seu d'Urgell, on no era el primer ni en matemàtiques, ni en literatura, però en música passava al davant de tots. Sentia que era fantàstic, almenys en alguna matèria, poder sentir-se protagonista, sortir de l'anonimat en aquell internat. Sense televisió ni cinema, la música li permetia volar creativament i trencar la monotonia d'estudiar i pregar. I així, a més, quan el van destinar a Balaguer com a vicari, va poder fer d'organista i dirigir l'Orfeó balaguerí, patrimoni de la parròquia que el vicari tenia la responsabilitat de dirigir, en el seu cas, amb molta música per donar. Havia après a tocar el piano i l'orgue a la Seu, al costat de Josep Comes, organista de la catedral, i cantant amb Antoni Cagigós, un capellà jove i mestre al Seminari, que va fundar l'Orfeó de la Seu i la Schola Cantorum del Seminari, on Sotelo cantava. «Érem tots alumnes del Seminari, assajàvem els dissabtes a migdia. Allà vaig començar a cantar i durant els 12 anys que vaig ser al Seminari em vaig anar perfeccionant», diu Constantí Sotelo.

Després de dos anys de vicari a Balaguer, va ser nomenat prefecte del Seminari i va tornar a la Seu, on va fundar una coral mixta amb alumnes del Seminari i noies del col·legi de l'Ensenyança de la Seu. «Una experiència revolucionària i maca», diu. Feien concerts i sortides. Va durar cinc anys. Després Sotelo va retornar a Balaguer, fins que va conèixer la que seria la seva

dona. I ja a Barcelona, anant a missa a la parròquia de Sant Rafel, al barri de la Guineueta, li va proposar al capellà, Juli Marco, que cantava molt bé, formar una coral i assajar a l'església. «Era l'any 79. Vam buscar matrimonis, perquè així a casa ningú havia d'esperar ningú, i en 3 anys ja vam ser uns 40», recorda el cofundador i encara avui director de la coral Canticorum Jubilo. Porta el nom de la cançó d'oratori de Friedrich Händel, està inscrita a la Federació Catalana d'Entitats Corals i la formen una setantena de persones, tot i que havien arribat a ser 150.

Constantí Sotelo ha estat professor de música, va rebre el premi Marta Mata d'Ensenyament i va impulsar les Trobades de Corals de Secundària.

Precisament d'escoles, grups de catequesi i escoles de música provenen els membres de les corals de la Federació Catalana de Pueri Cantores. És un moviment internacional que «vol reunir tots els nens i joves que canten la glòria de Déu i portar així pau al món». Així es presenta l'entitat on ara hi ha actives 8 corals o escolanies. Segons explica la presidenta de Pueri Cantores, Ester Lara, «el cant coral és atraient a totes les edats, però has d'oferir un programa atractiu, saber combinar els compromisos litúrgics i els concerts amb activitats més lúdiques i atractives, sobretot per al jovent de l'actualitat. I oferir una activitat que pugui tenir un caire més lúdic o més d'oci, no vol dir que no es pugui aprofitar per treballar aspectes com la veu, el cos, nou repertori, els valors, i sobretot la fe».

Mar Giner canta des dels 6 anys. Va començar a la coral de l'escola Pia Balma. «Els nens de la nostra escola cantaven les òperes del Liceu», diu la Mar, que ara té 46 anys. En tenia 16 quan va viure el que recorda com un dels dies més feliços de la seva vida: el primer dia cantant al cor jove de l'Orfeó Català. «Una de les coses que més sorprèn és l'evolució de la teva pròpia veu. Te n'adones amb un rèquiem de Verdi o de Mozart, peces molt exigents que, quan la repeteixes al cap de 10 o 15 anys, la cantes diferent», afirma. «I el més emocionant del cant coral és que ens unim moltíssima gent de diferents edats, orígens i

ESTER LARA
«El cant coral
és atraient a totes
les edats»

TERESINA MAIDEU
«Som una gran família,
compartim idees, veus,
la manera de ser»

MONTSE AGUILERA
«Dona molta
satisfacció conviure
amb tanta gent»

professions, un arquitecte, un mestre, jo farmacèutica, i fem una cosa comuna que sols no podríem fer. Fent sonar una peça vibrem i ens emocionem pel mateix. I és màgic també l'intercanvi generacional, això és molt enriquidor, a mi m'ha omplert moltíssim a la vida», diu la Mar. «Implica renúncies personals i familiars, i molt de compromís, pels assajos i pels concerts, en cap de setmana, però si t'agrada molt, fas balança i compensa», afegeix.

També agraeix tots els esforços fets durant la pandèmia. Pràcticament no han aturat l'activitat. «Al setembre vam reprendre els assajos i, respectant distàncies, amb mascareta i grups bombolla, en dos anys de pandèmia no hi ha hagut contagis a dins del cor. Continuar cantant, a nivell psicològic ens ha ajudat molt a tots. Cada dimarts i dijous baixàvem al Palau, ens trobàvem i cantàvem, que és el que ens agrada més del món. Ens hem ajudat molt tot aquest temps», explica. L'altra activitat on posa l'accent és en els concerts i sortides per cantar. «Actuem molt al Palau de la Música, que és casa nostra, i pel territori, en esglésies o auditoris, o monestirs com el de Santa Maria d'Amer. Cantar per Catalunya és una de les coses més boniques que fem, molt estimada per tothom.»

Creients i no creients canten plegats a la Coral Capella de Santa Maria de Ripoll, una formació nascuda l'any 1893 per acompanyar amb els seus cants les solemnitats que es fessin al monestir de Ripoll. Al seu repertori hi ha música religiosa de diferents èpoques, des de la medieval fins a la d'avui, i també profana, tradicional, d'arreu del món, harmonitzada, fins i tot sardanes. Assagen el dijous al vespre. «Fem molt de caliu, som com una gran família, compartim idees, veus, la manera de ser. La coral és una eina de relació», diu la seva directora, Teresina Maideu, professora de música, filla del metge i músic Baltasar Maideu, que la va precedir en la direcció d'aquesta coral que l'any 2018 va rebre la Creu de Sant Jordi.

Celebrar la humanitat

En aquest temps en què predo-

minen les dosis individuals d'entreteniment, tan propiciades per les pantalles de telèfons i tauletes, trobar-se un grup de persones per cantar és celebrar la humanitat. A més, la música aterra terapèuticament sobre els excessos de feina, informació i sobretot preocupacions. A la Montse Aguilera, la gent li pregunta: «I ara després de la feina, te n'aniràs a assajar?» Però per a ella, assajar amb la coral cada setmana «és com una vàlvula d'escapament».

Porta la música a dins des de sempre. Als 13 anys va entrar a la Coral Renaixença de Sant Boi, fundada a l'AMPA de la seva escola, de la qual eren membres els seus pares. «Vaig començar a cantar-hi amb la meva mare i, des d'aleshores fins avui, que tinc 59 anys, no he faltat mai a l'assaig setmanal, de 21 a 23h», explica. «És una coral molt familiar, a casa hi hem cantat tots, els meus tres fills i el meu marit. T'ha d'agradar, però un cop hi ets, dona molta satisfacció conviure amb tanta gent i compartir amb tothom altres coses a part de la música», expressa.

A Gelida, l'Agrupació Coral Intimitat continua donant corda a moltes veus. L'Enric Carafí, fill del poble, en va recollir la història en un llibre amb motiu del centenari: *Societat Coral Artesans Agrupació Coral Intimitat 1897-1997*. Amb la música, la gent dels pobles i ciutats crea un vincle més enllà de carrers i feines comunes. A Barcelona, a proposta d'un grup de membres de l'Associació d'Enginyers Industrials de Catalunya, el setembre de 1999 es va fundar la Coral dels Enginyers, que fan escoltar arreu repertoris d'èpoques i estils ben diversos.

La mandra, el desconeixement o la timidesa pot ser que allunyin molta gent del goig que s'emporten els qui canten en grup. Però ser públic en els seus concerts també reporta goig. Com diu la presidenta de Pueri Cantores, Ester Lara, «cal que vetllem especialment per la desmotivació actual a causa del Covid de cantaires, directors i juntes gestores de cada entitat coral. El suport emocional és vital perquè no es perdi mai la il·lusió pel cant, pel gran treball humanístic, ciutadà i cultural del nostre país».

Els cantaires de la Coral Capella Santa Maria de Ripoll, creada l'any 1893 al monestir de Ripoll.

150 veus lloant Déu

El 6 de març a les 18 h, 150 veus d'una dotzena de corals de joves i grups cristians de la diòcesi de Barcelona —de 18 a 35 anys— cantaran en la celebració «Sent la creu», la missa d'inici de Quaresma que cada any té lloc a la basílica de la Sagrada Família, en aquesta ocasió centrada en les Filipines.

Organitzada pel Secretariat de Pastoral de Joventut de la diòcesi de Barcelona, serà presidida pel cardenal Joan Josep Omella, arquebisbe de Barcelona, i comptarà amb la presència destacada del cardenal Luis Antonio Tagle, arquebisbe emèrit de les Filipines, prefecte de la Congregació per a l'Evangelització dels Pobles i president de Càritas internacional.

«És la primera vegada que s'uneixen en aquest acte tantes corals de grups cristians, de realitats molt diferents, sota un mateix cant, per lloar el Senyor», expressa qui dirigirà la macrocoral, Joan Alfons Hernández. Per preparar-ho, primer van assajar cada grup pel seu compte i a mesura que s'atansava la data han assajat en conjunt a l'església del Remei, «creant comunitat, vincle, amistat. Tot això que ajuda a créixer», diu Hernández, director coral i cap de l'Agrupament a Barcelona de Guies i Scouts d'Europa.

Més informació i inscripcions: esglesiajove.cat

SABER ESCOLTAR

«Ab uno disce omnes»

JOAN GUITERAS I VILANOVA

Canonge emèrit del Capítol Catedral de Barcelona / secretaria@catedralbcn.org

Un estudi rigorós ha mostrat que l'Església, com altres institucions, està exempta de l'IBI; que no s'ha apropiat mai de béns que no eren seus, sinó que ha comunicat que no eren seus alguns edificis que l'Estat li atribuïa; que els casos de pederàstia comesos per sacerdots són el 0,2% del total dels casos que es donen en la vida social.

Els sacerdots ens sentim molt ofesos, perquè l'Església ha esmenat el que s'havia de rectificar i ha establert les condicions legals justes per refer el bé comú. Hi ha un proverbi que diu: «Calumnia, perquè sempre en queda alguna cosa.»

**A partir d'un,
se'n sap de tots els altres**

L'Eneida és un extens poema èpic escrit pel poeta romà Virgili (70 aC) a petició de l'emperador August. Aquesta obra té dotze cants, que narren les aventures del guerrier troià Enees, destinat a fundar la ciutat de Roma.

El Cant II conta l'episodi del cavall de Troia, on els grecs construeixen un cavall enorme i el deixen a les portes de la ciutat. Els troians pensen que els grecs han marxat i que han deixat el cavall com a ofrena a algun déu, llavors l'entren a la ciutat. D'aquest cavall en surten molts guerrers que destrueixen Troia. Enees aconsegueix escapar per mar amb la seva família i altres acompanyants. Durant el seu llarg viatge, Enees explica la caiguda de Troia a la reina Dido de Cartago. De la narració, subratllo aquesta frase

llatina: «Ab uno disce omnes» («A partir d'un, se'n sap de tots els altres.»)

Sol passar que, per una persona, d'un poble o d'un país que ha obrat malament, qualifiquem tots els ciutadans de males persones. Això està passant a l'Església. Sacerdots vestits amb l'alçacoll han estat tractats de pederastes. És evident que s'han donat accions d'aquest tipus i mereixen el refús, el menyspreu total i la reparació. Però un capellà no són tots els capellans ni tota l'Església.

Recentment, hi ha hagut els problemes de l'IBI, les immatriculacions i la pederàstia, amb l'intent d'alguns polítics de donar publicitat a aquestes qüestions. Els aclariments de l'Església han estat silenciats, però el mal ja estava fet.

P-J YNARAJA

Sacerdot del Montanya
ynaraja@gmail.com

Algú potser va entendre que el meu article anterior era una declaració pública de fe. No era la meua intenció. Era un relat d'allò que és indispensable per considerar-se un cristià fidel.

La primera característica de la pandèmia que patim, indubtablement, han estat les víctimes. Antropològicament, també l'esforç que ha suposat la classe mèdica i les seves conseqüències a les residències i als hospitals. També ha estat exemplar l'esforç de tants investigadors per aconseguir una vacuna.

Sens dubte que aquest fenomen ocuparà un lloc important en la història de la medicina, de la cultura i de l'economia. I en la història de la religiositat i de l'Església?

A PROPÒSIT DE...

El que és fonamental

Lamento creure que, més que una resposta positiva, es recordaran, en tot cas, les iniciatives per salvaguardar la pietat on la malaltia estava més arrelada. El testimoni de certs bisbes, de molts sacerdots i de seglars valents, que es van jugar la vida atenent els malalts, i la van guanyar per a l'eternitat. Aquest fenomen és més abundant al Tercer Món. Probablement, se'ls qualificarà de màrtirs de la caritat.

Imagino que, anecdòticament, es descriurà el fenomen de les retransmissions de la Santa Missa pels diferents mitjans de televisió.

**L'esforç de molts
investigadors per
aconseguir una vacuna
ha estat exemplar**

Dubto que es qualifiqui d'excel·lent. L'abundància ha estat tanta i tan insípida que molts veien aquestes difusions com qui segueix documents profans, canviant d'un canal a l'altre, en virtut de l'entorn, dels cors que es cantaven o de l'atractiu del predicador. Recalcaran que, per això, molts van perdre el sentit essencial de celebració, que és l'Eucaristia, i la van rebaixar a la consideració de costum pietós, excel·lent com les processons de Setmana Santa; és un exemple.

S'assenyalarà el comportament del Papa. El seu lent i penós caminar, mentre travessava la immensa plaça vaticana, per presidir la pregària que arribaria arreu del món, no l'oblidarem mai. No s'amagaran les seves atencions generoses, enviant diners i instrumental clínic a les UCI que no en tenien.

Vida eclesial

Aquesta setmana el Papa dona més competències als bisbes, informem de la nova web sobre la ruta de sant Enric d'Ossó, presentem la campanya anual de Mans Unides, coneixem el primer cristià pakistanès camí dels altars i parlem de pastoral amb joves

L'objectiu és fomentar una «sana descentralització»

El Papa transfereix majors competències als bisbes

AICA

Ciutat del Vaticà

Els bisbes de les Esglésies locals podran intervenir en la gestió dels seminaris, la formació sacerdotal, la redacció dels catecismes i altres sectors sense demanar l'aprovació del Vaticà, sinó una confirmació més senzilla, així ho estableix el nou *motu proprio* del papa Francesc.

L'objectiu, com es defineix al *motu proprio* amb el qual el Papa ha decidit modificar l'assignació d'algunes competències prèvies pel Codi de Dret Canònic, tant de l'Església llatina com de les Esglésies orientals, és fomentar una «sana descentralització» que dinamitzi les decisions en l'àmbit eclesial.

«Promoure el sentit de col·legialitat i responsabilitat pastoral dels bisbes, diocesans/eparquials o reunits en Conferències Episcopals o segons estructures jeràrquiques orientals, així com dels superiors majors, i també sustentar els principis de racionalitat, eficàcia i eficiència.»

En aquests canvis normatius, explica Francesc, es reflecteix encara més «la universalitat compartida i plural de l'Església, que inclou les diferències sense homologar-les, amb la garantia, pel que fa a la unitat, del ministeri del Bisbe de Roma. Alhora, s'afavoreix una eficàcia més ràpida de l'acció pastoral de govern per part de l'autoritat local, facilitat també per la seva proximitat a les persones i situacions que així ho requereixin».

Correspon a la Conferència Episcopal, si li sembla útil, fer que es publiquin catecismes per al seu propi territori, prèvia confirmació de la Seu Apostòlica, indica el document, modificant l'article pertinent del Codi de Dret Canònic, en el qual estava present el terme «autorització», que se substitueix pel de «confirmació».

Una possibilitat anàloga es concedeix als bisbes pel que fa a la formació sacerdotal i a la incardinació dels sacerdots que, a partir d'ara, podran

incardinar-se també en una «associació pública clerical» reconeguda pel Vaticà, per evitar «clergues acèfals i errants».

El criteri de descentralització, però també de «proximitat», es reflecteix en la prolongació de 3 a 5 anys del període d'«exclaustració», és a dir, la possibilitat que autoritza un religiós a viure fora del seu propi institut per motius greus.

El *motu proprio*, a més d'intervenir sobre la competència de les Conferències Episcopals per publicar els catecismes, intervé transferint de la Santa Seu a les Esglésies locals la responsabilitat de les decisions sobre possibles reduccions en el nombre de misses a celebrar pel que fa a les intencions i recepcions.

D'altra banda, el papa Francesc ha modificat l'estructura interna de la Congregació per a la Doctrina de la Fe amb un altre *motu proprio* separant clarament les competències doctrinals i disciplinàries, amb l'establiment de dues seccions diferents, i assignant un secretari a cadascuna.

El cardinal prefecte del dicasteri tindrà dos delegats. La finalitat de la reforma és donar la importàn-

PAPA FRANCESC
«Aquests canvis reflecteixen encara més la universalitat compartida i plural de l'Església, que inclou les diferències sense homologar-les»

Santiago Mejía, lc

El Papa, en una celebració amb bisbes.

cia deguda a la secció doctrinal i al seu paper fonamental en la promoció de la fe, sense descuidar l'activitat disciplinària.

Sant Josep

En finalitzar el cicle de catequesi dedicat a la figura de sant Josep, el Papa es va centrar en el significat del títol «patró de l'Església catòlica» que li va atribuir Pius IX fa 150 anys.

«Ser cristià no és només rebre la fe, confessar la fe, sinó custodiar la vida: la pròpia vida, la vida dels altres i la vida de l'Església», va dir Francesc. «Vivim en una època en la qual és habitual criticar l'Església, subratllar les incoherències, els nostres pecats», va assenyalar, en ressaltar que «només l'amor ens fa capaços de dir plenament la veritat, de forma no parcial; de dir el que està malament, però també de reconèixer tot el bé i la santedat que hi són presents».

Així, va insistir en el fet que «en els moments més difícils de les seves vides i de les seves comunitats», quan els «errors esdevenen escàndol», cal tenir «la valentia de fer veritat, demanar perdó i començar de nou humilment».

ESGLÉSIA EN SORTIDA

Creients dinàmics

«En la Paraula de Déu apareix permanentment aquest dinamisme de "sortida" que Déu vol provocar en els creients. Abraham va acceptar la crida a sortir cap a una terra nova (cf. Gn 12,1-3). Moisès va escoltar la crida de Déu: "Ves-hi, jo t'envio" (Ex 3,10), i va fer sortir el poble cap a la terra de la promesa (cf. Ex 3,17). A Jeremies li va dir: "A qualsevol lloc que jo t'envii hi aniràs" (Jr 1,7). Avui, en aquest "aneu" de Jesús, són presents els escenaris i els desafiaments sempre nous de la missió evangelitzadora de l'Església, i tots som cridats a aquesta nova "sortida" missionera. Cada cristià i cada comunitat discernirà quin és el camí que el Senyor li demana, però tots som convidats a acceptar aquesta crida: sortir de la pròpia comoditat i atrevir-se...» (EG 20).

La fe és molt més que un conjunt de creences. És el do que Déu infon en els cors a través de la seva Paraula, no només per tenir idees i bons desitjos, sinó per dur a terme els Seus plans. Creure en Déu pot resultar fàcil, racional, rendible, còmode...; creure Déu és una cosa diferent, és el que ens porta al Seu objectiu.

El poc de Déu és infinitament més que el tot dels homes. Per la fe d'un Abraham continua beneint totes les nacions. Per la d'un Moisès va alliberar tot un poble. Per la fe que la Paraula va produir en Jeremies, aquest va rebre una missió dura i incompresa, però plena d'esperança. Avui Jesús continua comptant amb la fe que, tot i que petita com un gra de mostassa, és molt més efectiva que tots els nostres esforços.

JOAN PALERO

Coordinador de l'Escola d'Animació Bíblica a València

La Companyia de Santa Teresa de Jesús inaugura una pàgina web

Espai de trobada amb sant Enric d'Ossó

MAC
Barcelona

En el marc de la celebració del 125è aniversari de la mort de sant Enric d'Ossó, la Província Teresiana d'Europa de la Companyia de Santa Teresa de Jesús ofereix una proposta didàctica que pretén ajudar a un millor coneixement de la figura del fundador de la congregació, gran apòstol de la fe.

Es tracta de rutaosso.org, que permet conèixer una ruta pels vuit llocs clau en l'experiència vital de sant Enric d'Ossó, en què s'uneixen espais, història, significat... Els tres primers són Vinebre (on neix i hi ha les seves arrels familiars), Tortosa (aquí inicia els seus estudis com a seminarista i desenvoluparà gran part de la seva activitat pastoral) i Montserrat (davant dels peus de la Mare de Déu decideix ser sacerdot i moltes vegades hi acudirà per presentar els projectes apostòlics que anirà fent).

Els altres cinc són Tarragona (lloc del naixement i desenvolupament de la Companyia de Santa Teresa de Jesús), Barcelona (on va acabar els seus estudis superiors,

es va estendre la missió teresiana i amb el seu amic Antoni Gaudí va construir la Casa mare a Ganduxer), el Desert de les Palmes (a Benicàssim), Alba de Tormes (va convocar milers de persones per peregrinar-hi en vigílies del tercer centenari de la mort de santa Teresa de Jesús) i Sancti Spiritu (convent situat al municipi valencià de Gilet, on la mort el va sorprendre jove i ple de projectes).

«És una proposta d'itinerari amb material de suport per fer la ruta. Es pot fer físicament, per als que tinguin la sort de poder estar o venir a Espanya i peregrinar als llocs pels quals va passar Enric, fonamentalment a terres catalanes. I per a aquells que, malgrat la distància, vulguin conèixer i visualitzar aquests llocs, poden fer-la virtualment», explica la Gna. Gema Gil, integrant de l'equip provincial de comunicació i del grup que ha elaborat la web.

«Disponible en castellà, català i portuguès, la web s'estructura en tres seccions: "Context històric", que ens ajuda a apropar-nos de forma senzilla a l'Espanya de la segona meitat del segle XIX; "La ruta", on podem visitar cadalloc, veure fotografies i llegir textos de sant Enric d'Ossó, i "Viu l'experiència", que és una invitació a no passar ràpidament pels llocs, sinó amb calma, visitar contemplativament aquests indrets...», comenta la religiosa de la Companyia de Santa Teresa de Jesús.

«La novetat de la ruta —posa en relleu la Gna. Gema Gil— és el seu disseny, amb el propòsit que sigui vivència de camí físic i espiritual, de fer experiència personal al fil de l'experiència del sant. Volem que sigui un espai de coneixement i de trobada amb la vida i obra de sant Enric d'Ossó.»

La ruta es pot dur a terme tant físicament com virtualment

La campanya anual de Mans Unides denuncia les enormes desigualtats que afecten la població mundial

Lluitar contra el flagell de la fam

MAC
Barcelona

«Volem despertar aquelles consciències adormides amb el propòsit que puguin observar la crua realitat de la pobresa i de la fam. La desigualtat és, avui dia, el desafiament més gran del món. Aquesta desigualtat ferotge amenaça sobretot els més vulnerables.» Són paraules de Clara Pardo, presidenta de Mans Unides, a l'acte de presentació de la campanya anual d'aquesta organització de l'Església catòlica a Espanya.

Sota el lema «La nostra indiferència els condemna a l'oblit», durant els propers dotze mesos, Mans Unides centrarà la seva tasca a denunciar les enormes desigualtats que afecten la població mundial i que cronifiquen la pobresa i la fam, a l'empara de la indiferència de gran part de la ciutadania occidental. «Combatre aquesta situació és a les nostres mans», va subratllar Pardo.

«Permetre que una sola persona mori de fam —va assegurar— és permetre que la desigualtat, la indiferència, l'oblit i l'abandonament guanyin una partida que mai no hauria d'arribar a estar sobre el tauler, i que suposa un autèntic fracàs per a la humanitat.»

«Labretxa entre països rics i països pobres s'ha posat de manifest un cop més amb l'estratègia de la vacunació contra el Covid-19. Mentre que a Espanya el 80% de la població ja té la pauta de vacunació completa, i hi ha qui ha rebut la dosi de reforç, a la República Democràtica del Congo només el 0,4% de la població ha pogut tenir accés a la primera dosi de la vacuna», va explicar la presidenta de Mans Unides.

La presentació de la campanya ha comptat amb el testimoni del doctor Carlos Arriola, president de l'Associació Santiago Jocotán, a Guatemala. Fa més de trenta anys que treballa a la regió Chortí per lluitar contra la fam i la desnutrició a través de l'enfortiment de la sobirania alimentària de les comunitats camperoles i indígenes.

Mans Unides
CAMPANYA CONTRA LA FAM

**LA NOSTRA INDIFERÈNCIA
ELS CONDEMNA
A L'OLIT**

CONTRA LA FAM, ACTUA

900 811 888
bizum **33439**
mansunides.org

«En aquests anys hem aconseguit que la desnutrició aguda hagi disminuït notablement; això no obstant, persisteix la desnutrició crònica. El nostre objectiu és recuperar la il·lusió en un món més humà. I és que la solidaritat pot vèncer la indiferència. Tots formem part de l'ADN que és la família humana», va afirmar Arriola.

A l'acte també hi va intervenir el jesuïta Àlvar Sánchez, promotor de projectes de la Delegació diocesana de Migracions a Nador (Marroc), que ofereix ajuda humanitària a la població en trànsit: sol·licitants d'asil, refugiats, migrants i desplaçats.

En fer al·lusió al lema de la campanya de Mans Unides, Sánchez el va descriure com «una mena de bumerang». «En el punt en què et fas conscient de l'abast de la nostra indiferència —va constatar—, descobreixes en la seva dinàmica els girs que la retornen contra un mateix. Quan vols reaccionar, ja no ets a temps d'evitar-ne l'impacte.»

Testimonis de fe

El jove va morir en evitar un atemptat el 2015

Akash Bashir, primer cristià del Pakistan camí dels altars

BEATRIZ MORETÓ

Delegada a Catalunya d'Ajuda a l'Església Necessitada

Fa unes setmanes es va donar a conèixer una bona notícia que ha alegrat especialment la petita, pobre i perseguida Església catòlica del Pakistan. El Vaticà ha autoritzat l'inici del procés de canonització del jove Akash Bashir, que va morir en interposar-se en el camí d'un terrorista suïcida que volia atemptar contra els fidels reunits per celebrar la missa dominical a l'església de Sant Joan, al barri de Youhanabad de Lahore, a l'est del país. Es tracta del primer cristià pakistanès camí dels altars.

Akash era alumne al Centre Juvenil i Tècnic Don Bosco, dels salesians, situat en el mateix barri. Tenia 20 anys i, a més de dedicar-se als seus estudis, era voluntari de seguretat a la seva parròquia. El 15 de març del 2015 era diumenge, així que va anar a l'església per ajudar en el control d'accés, com recorden els seus pares Bashir i Nazbano a la fundació pontifícia Ajuda a l'Església Necessitada (ACN). Al cap de poca estona de començar la celebració al temple, van arribar notícies que en una església angli-

cana propera s'havia produït un atemptat. Akash estava especialment alerta quan veure un home sospitos, que va intentar entrar per la força. Davant la resistència que oposava el jove, l'home el va amenaçar amb detonar la bomba que portava. Akash Bashir no es va deixar intimidar. «Moriré, però no et deixaré entrar a l'església», va dir el jove abans de produir-se l'explosió que va provocar la seva mort.

A l'interior del temple en aquell moment es reunien més de 100 persones a les quals Akash va salvar la vida. «Per als cristians de Youhanabad, per a l'Església de Déu al Pakistan i per a tota la família salesiana, Akash, amb la seva gran fe, és precisament això: un far, un exemple a seguir. Molts acudeixen a la seva tomba per pregar i demanar intercessió», subratllen des de l'Agència de Notícies Salesianes.

«El seu acte valent continua inspirant els catòlics pakistanesos avui en el seu camí diari i els motiva a no desanimar-se davant dels molts desafiaments i persecucions que encara han d'afrontar. L'exemple brillant d'Akash Bashir continua difonent-se pel món. El seu testimoni ens recorda les paraules del papa Francesc als joves voluntaris de la JMJ de Rio de Janeiro el 2013: «Aquest és el servei més bonic que podem fer com a deixebles missioners: preparar el camí perquè tothom pugui conèixer, trobar i estimar el Senyor. [...] Siguen sempre generosos amb Déu i amb els altres. No es perd res i, en canvi, és gran la riquesa de vida que es rep.» El Papa cridava els joves voluntaris a donar el seu temps i la seva vida pels altres perquè «en això hem conegut l'Amor, en què Ell va oferir la seva vida per nosaltres; també nosaltres hem d'oferir les nostres vides pels germans».»

D'esquerra a dreta, Nazbano i Bashir, pares d'Akash, amb una foto del jove.

Pastoral amb joves

Jove del bisbat d'Urgell, aixeca't i sigues testimoni!

Claudia Grecia Gómez Rondal (Puigcerdà, 19 anys): Mai no estem sols, Ell sap totes les teves guerres, el que passa en la teva vida, Ell és sempre dins del nostre cor, fa que ens aixequem per més difícil que sigui. Ens agafa la mà i ens acompanya. Ens dona pau i força per seguir endavant.

Papa Francesc: No tingueu por dels dubtes; són «vitamines de la fe», ajuden a fer-la més forta i robusta, més conscient; la fan créixer, la fan més lliure i més madura. La fe és un camí quotidià amb Jesús, ens acompanya i encoratja, ens aixeca quan caiem i mai no s'atmoreix. Aquest és el cor de la fe: som fills estimats de Déu!

Juan Sebastian Ávila Vega (Puigcerdà, 19 anys): Déu és l'esperança que em manté viu davant de qualsevol situació. En Ell trobo la pau interior perquè segueixo sense problema la frase que diu: «Estima Déu sobre totes les coses i al pròxim com a tu mateix.» És fàcil pensar que es pot dur a terme, però no; cal temps i dedicació.

Dafne Pijuan Garcia (Balaguer, 18 anys): Calser participis de l'Amor i repartir-lo arreu. Ja sigui l'amor que tu dones, el que hi ha al teu voltant, el de les persones que reparteixen amor als més desfavorits. Ser testimoni i viure de primera mà aquesta fluctuació d'amor; ser coneixedora de les injustícies i lluitar-hi. Ser conscient i experimentar les coses que passen al teu voltant.

Papa Francesc: Molts avui són de «xarxes socials» però poc «socials», tancats en ells mateixos, presoners del telèfon. Que bonic que és estar amb els altres, descobrir la novetat de l'altre, conrear la mística del conjunt, l'alegria del compartir, l'ardor de servir.

Marta Besolí Borralló (Andorra, 20 anys): És un temps on la societat i els engranatges que mouen el món són de màxima complexitat, i encara s'han vist més afectats per factors com la pandèmia. Són

Cathopic

moments difícils on costa veure la llum entre tanta foscor; costa gestionar aquesta barreja de sensacions i sentiments. Per això us encoratjo a deixar de mirar a terra i elevar la vista al cel, per trobar aquest confort que ens ajudi. Alçant-nos sentirem una mà que ens acompanya i que ens fa sentir menys sols. És aquí on t'adones que tu mateix/a ets testimoni de l'Amor de Déu, que no t'abandona i que t'ajuda a fer aquell pas cap endavant per molt que la incertesa regni en el nostre dia a dia.

Papa Francesc: No heu de deixar-vos paralitzar per la por, somi-

eu en gran! I somieu junts! Sempre hi haurà qui vulgui aturar-vos, algú que diu «deixa-ho estar, no t'arrisquis, és inútil». Vosaltres, alimenteu la valentia de l'esperança. Escollir és un desafiament, és afrontar la por al que és desconegut; és sortir del pantà de l'aprovació, és decidir-se a prendre la vida entre les pròpies mans, per prendre decisions adequades. Les bones decisions inclouen sempre els altres, no només un mateix. Aquestes són les decisions per les quals val la pena arriscar-se. Us desitjo la valentia de seguir endavant, el coratge d'arriscar-se i anar a l'encontre dels altres. Déu us estima, sigueu valents!

Sol, la soledat i la llum

XAVIER MORETÓ

Consiliari de Vida Creixent de Catalunya i les Illes

El capítol sisè del temari d'enguany de Vida Creixent és molt significatiu i alliçonador. A mesura que anem avançant en la lectura d'aquest llibret, ens adonem del caràcter contemplatiu que té. No podia ser d'altra manera, venint d'una religiosa contemplativa de les benetes! La dimensió contemplativa té una gran actualitat. Ja ho deia l'eminent teòleg Karl Rahner: «El cristià del segle XX —poseu-hi ara XXI— serà místic o no serà.»

El títol d'aquest capítol és interessant: «Sol, la soledat i la llum.» La germana Conxa Adell va seguint les notes musicals —el títol del temari és «L'harmonia de la teva vida»— i ens endinsa en una realitat malauradament molt comuna entre la gent gran: la soledat.

Aquest capítol ens deixa unes quantes sentències impactants. «Pots triar entre ser solidari o solitari...» o «què passa quan un se sent sol perquè no té ningú?» I segueix: «Poden passar dues coses: que realment no tingui ningú o que se senti sol malgrat la companyia que té al costat...», però acaba dient: «Et sents sol i estàs sol. Surt de casa teva per ajudar els altres en el que sigui. El servei mena a la felicitat...»

Ens diu Jesús —malgrat que no surt als evangelis sinó als Fets dels Apòstols, com si Lluç se n'hagués oblidat a darrera hora—: «Fa més feliç donar que rebre.» Tant de bo que prenguem nota, grans i joves, d'aquesta cita i evitem la soledat donant-nos als altres. «Estem fets per relacionar-nos, no per aïllar-nos del món», vam dir a la reunió d'animadors parlant del tema. Som inter-relacionals. Aquesta és la nostra naturalesa humana. No la defugim.

Estem fets per relacionar-nos, no per aïllar-nos del món.

L'esperança és Jesús

PERE CANALETA ARGEMI

President interdiocesà

Als grups de Vida Creixent hi ha tota mena de capacitats, podríem dir que hi ha un *tutti frutti* però tenim una dominació universal, una esperança. Quan ens veiem a les reunions sentim una vida il·lusinada, compartida.

La fe fa créixer l'esperança, dona ànims i està a la base del nostre cor, quan el cor mira Déu. L'esperança em sona a felicitat, alegria i confiança. La llum i l'esperança són germanes.

Quan alguna cosa bona arriba, és clar, m'emociona, és l'esperança. Aquesta esperança que parla de Jesús. És difícil no creure en Déu i tenir esperança. Déu és la base de l'esperança i, com que Déu és amor, dona molta força i amor. L'amor ajuda a tenir esperança. El missatge de Jesús, la seva esperança, habita en la senzillesa del cor. Gent de Vida Creixent, que no us manqui mai l'esperança.

La Trobada Interdiocesana serà a Montserrat els dies 11 i 12 de maig del 2022.

CERTIFICATS MÈDICS CARNET DE CONDUIR NÀUTICA I ARMES

CENTRE MÈDIC PLAÇA MOLINA

DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

• COTXE, MOTO I CICLOMOTOR • PSICOTÈCNICS
• LLICÈNCIA D'ARMES • LABORALS I ESCOLARS • NÀUTICA

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h

Les persones que es presentin amb un exemplar de Catalunya Cristiana tindran un descompte

de 20 euros

www.centromedicoplazamolina.es

INFORMEU-VOS-EN: Tel. 932 188 826 - Mòbil: 639 474 741
c/ Balmes, 281, entr. 2n - 08006 Barcelona

SIGNES D'AVUI

Algofòbia contra energia espiritual

Algofòbia significa por al dolor, una por generalitzada al sofriment. Vivim, segons el pensador sud-coreà Byung-Chul Han, en una societat pal·liativa que busca una anestèsia permanent. És a dir, els medicaments que originalment s'utilitzaven en la medicina pal·liativa passen a administrar-se a gran escala a persones sanes. Es pretén evitar, costi el que costi, qualsevol situació dolorosa. A qualsevol preu. Aquesta exigència penetra en tots els replècs de la persona. El sofriment, que cal silenciar, es converteix en tabú. La societat s'instal·la en l'obligació de ser feliç. Cadascú ha de buscar la felicitat en la seva pròpia vida, gairebé sempre desentenenent-se dels altres. La solidaritat es quarteja i s'esfondra. Benestar personal, vida privada, millora dels estats anímics. Es desactiva la re-

volució social que pretén treballar en les causes dels desajustaments socials i un es tanca en el seu propi món. No hi veu més enllà. Molts ideals de creixement personal i autorealització són el reflex d'una fugida del dolor. Vivim amb bones dosis d'analgèsics. La pandèmia ha posat en primer pla l'afany de supervivència. Potser no morirem de Covid, però sí de viure una existència mancada de sentit, que no s'atreveix a pensar en la mort com a culminació de la vida. Reflexions que conté *La societat pal·liativa* de Byung-Chul Han. Una lectura molt recomanable.

**El sofriment,
que cal silenciar,
es converteix en tabú**

LLUÍS SERRA LLANSANA
llserrall@gmail.com

En l'antítesi d'aquests plantejaments actuals, quan tenia 18 anys em va arribar a les mans un llibre de Margarita Teilhard de Chardin, titulat *Energia espiritual del sofriment*, prologat pel seu germà Pierre, jesuïta, famós pensador i investigador, que va arribar a escriure: «No hi ha cap progrés en l'ésser sense algun misteriós tribut de llàgrimes, de sang i de pecat.» Frase que vaig esculpir a la meua memòria. Margarita, parlant amb Serafina, diu: «Els sants no buscaven el sofriment sinó la voluntat divina.» Enguany la Quaresma comença el 2 de març amb la celebració del Dimecres de Cendra. Una nova oportunitat per afrontar sense embuts l'algofòbia dominant, descobrir l'energia espiritual del sofriment i augmentar la consciència.

VICTÒRIA MOLINS, s.t.j.
viquimolins70@gmail.com

La sinodalitat ha despertat en l'Església —o almenys ho hauria de fer— la necessitat d'escoltar tothom, de donar importància a totes les veus, de posar en marxa un poble que sovint no és consultat en els elements fonamentals de la vida que afecten tot ésser humà.

El Papa vol que tothom tingui la seva paraula, que tothom sigui escoltat, també els de les perifèries existencials —nom amb el qual li agrada parlar d'aquells que sovint queden relegats als marges de tot.

Potser, a la meua edat, quan ja algunes coses no es poden fer amb la facilitat d'abans, hi ha quelcom fonamental que podem exercir i que a mi m'agrada cada vegada més: escoltar. La «Taula de fraternitat»

FINESTRA A LA VIDA

La veu de les perifèries

de Santa Anna m'ha facilitat moltes vegades aquesta oportunitat de conèixer no només la vida, sinó el pensament de l'altre. Una taula és dels llocs més propicis per escoltar, per socialitzar. Dinar sol, sense un amic al costat que participi dels teus comentaris, és el que fan la majoria de les persones que han d'acudir diàriament a menjadors socials. Mengen com una necessitat orgànica natural però, sovint, els manca aquell element que en la nostra civilització és fonamental a la taula: la socialització, el compartir.

I no podeu imaginar quantes coses s'aprenen escoltant. Pel que fa a les seves històries, sovint hi ha una similitud de trajectòries que els han portat a la marginació, a la vida al carrer, amb una davallada que s'assembla molt a unes altres: manca

de treball, problemes psicològics derivats de l'angoixa, problemes familiars, desnonaments, i el carrer com a última instància.

Això pel que fa a històries. I pel que fa al pensament? La solitud, i quan el temps és precisament el que sobra, porta algunes vegades a pensar, a formular-se preguntes existencials que un no s'havia fet mai en plena activitat social. Però aquest moment de certa «saviesa» és precisament quan ningú t'escolta. Quan el papa Francesc vol sentir la veu de les perifèries existencials, sap molt bé el que és prendre el pols d'una societat.

**En la nostra civilització
és fonamental
la socialització
i el compartir**

El bisbe Toni, quan es va fer públic el seu nomenament i el de Sergi Gordo com a bisbes auxiliars de Barcelona, el 19 juny del 2017.

Recordem l'enyorat bisbe Toni Vadell, que va morir el 12 de febrer als 49 anys

Gràcies per tant, bisbe Toni, bon germà!

SERGI GORDO RODRÍGUEZ

Bisbe auxiliar de Barcelona

Quan m'han demanat uns records sobre el bisbe Toni Vadell i Ferrer, germà meu en l'episcopat, la memòria m'ha traslladat als dies previs al moment en què tots dos, en un mateix dia, fórem nomenats bisbes auxiliars de Barcelona. Després de ser rebuts cadascú ben reservadament pel nunci apostòlic, bo i respectant el secret pontifici que havíem de guardar, ens van posar en contacte telefònic. La primera paraula que ell em va adreçar va ser aquesta: «Germà!»

Tots hem perdut un bisbe, un amic, un enamorat del Senyor, un apòstol dels joves, un impactant catequista en aquests temps complexos per a la transmissió de la fe. Però els qui formem «la fraternitat episcopal de Barcelona» —el cardenal arquebisbe i els bisbes auxiliars— hem perdut sobretot un veritable germà.

Un germà que ha viscut el goig del Senyor, fins i tot amb un característic riure que trobarem a faltar. Ha fet honor en tot moment al seu

lema episcopal: «Alegreu-vos sempre en el Senyor» (Fl 4,4). I remarco aquest «sempre», perquè la seva alegria en el Senyor l'ha viscuda com mai, al cent per cent, durant tota la llarga agonia que ha durat el gran patiment i dolor causat pel càncer de pàncrees que li van detectar abans de l'estiu passat. Ha estat un bisbe ple d'esperança comunicant-nos des del llit de l'hospital, el seu nou altar, l'alegria de ser cristià i de ser deixebles missioners.

Tots el recordarem per la seva creativitat en imatges ben pedagògiques i didàctiques, molt catequètiques, fins i tot parlant movent les mans, per fer ben pròxim a tothom, sobretot als joves, que Crist viu, que no ens podem perdre la vida eterna que Ell ens promet. El bisbe Toni, que mimava amb tota cura les estones de la seva pregària personal, deixant-se sorprendre pel Senyor, amb mirada de fe, solia dir: «M'encanta Barcelona! És plena de possibilitats pastorals. N'hi ha moltes, de perles precioses amagades. El Senyor és gran!» Recordo les paraules del final de la nostra ordenació episcopal a la Sagrada Família, el 9 de setembre del 2017. Ell les va

cloure dient: «Aquí ens teniu, de dos en dos, disposats a servir com a pastors l'Església diocesana de Barcelona.» Confesso que ha estat un gran regal poder compartir tots aquests anys la missió episcopal a la nostra arxidiòcesi de Barcelona.

La darrera setmana a l'Hospital Clínic només era permès veure'l des del passadís. Quan el seu germà Joan, que l'ha acompanyat dia i nit, m'obria la porta de l'habitació, el bisbe Toni em saludava amb la mà, sense paraules, i acotant el cap em demanava devotament la benedicció. A petició seva, de la seva mare Antònia, del seu germà Joan, família i amics, em van demanar que juntament amb Mn. Carles Seguí, rector d'Inca, beneïssim el seu sepulcre. Així ho vam fer el dimarts 15 de febrer, al santuari de Nostra Senyora de Gràcia, patrona de Lluçmajor, poble natal del bisbe Toni. Allí vàrem deixar les seves despulles mortals, tot encomanant la seva ànima i cantant: «Sota la vostra protecció ens refugiem, oh Santa Mare de Déu.» Confiam que ens seguiràs ajudant, bisbe Toni, ara més que mai, des del cel. Gràcies per tant, bon germà!

El 6 d'octubre del 2020, en saber-se el nomenament del tercer bisbe auxiliar per Barcelona, Javier Vilanova.

Una amistat per a l'eternitat

CARLES SEGUÍ I POU

Prevere i rector d'Inca (diòcesi de Mallorca)

El meu nom és Carles Seguí, actualment som rector de la unitat de pastoral que es va crear el setembre de 2014. En aquell moment el rector era mossèn Antoni Vadell i Ferrer. Vuit parròquies amb un sol equip de pastoral de preveres, diaques i secretària. He estat testimoni d'una amistat profunda amb aquesta figura gegantina de la nostra Església. Una amistat que va néixer d'una forma providencial, quan vaig acompanyar un amic, el Miquel, a una trobada vocacional. La primera impressió va ser molt distant, no per ell sinó per mi, ja que pel meu temperament, ell era massa entusiasta... però si no hagués estat per aquest entusiasme no hauríem compartit la vida i jo m'hauria perdut moltes coses extraordinàries. Des d'aquell llunyà any 2005 han passat moltes coses i don gràcies a Déu de cada una d'elles, sobretot perquè he pogut compartir experiències que han forjat una amistat per a l'eternitat.

Un dels elements que ha impulsat

aquesta amistat va ser poder trobar una correspondència amb l'amic Toni que feia que respiréssim al mateix ritme. Tots dos vèiem que l'Església, la nostra Església particular de Mallorca, necessitava una empena, s'havia d'anunciar el mateix de sempre però amb uns altres mètodes, però la base va ser en el nostre cas arribar a treballar colze a colze creant un clima quasi impossible en el nostre àmbit: es va generar la comunió fraterna. Un dels seus talents era crear comunió entre persones molt diferents, trobar el carisma de cadascú i posar-lo al servei de l'Església. Des d'aquesta comunió va ser com a partir del primer moment vàrem compartir inquietuds i quimeres... tot es feia fàcil amb la comunió per enmig. Únicament el posava de mal humor la falta de respecte.

El millor d'aquesta amistat amb ell és que en cap moment era excloent, no es tancava com si fora un grup estufa, sinó tot el contrari, es generava un entorn de família que anava incorporant més gent i més famílies. Era clarament un instrument de l'Esperit que et connectava directament a la primera Pentecosta. Gràcies, amic Toni.

SERGI GORDO
Els qui formem «la fraternitat episcopal de Barcelona» hem perdut un veritable germà

CARLES SEGUÍ
Un dels seus talents era crear comunió entre persones molt diferents

La capella ardent es va instal·lar al Sant Crist de Lepant de la catedral de Barcelona.

Autèntic, senzill i ple d'entusiasme

CARLES CAHUANA BARTRA

Rector de la Santíssima Trinitat de Sabadell i celebrant de la Missa de La 2 de TVE Catalunya

Dissabte 12 de febrer al matí ens llevàvem amb la trista notícia del traspàs del molt estimat bisbe Antoni Vadell. Tot i haver estat pocs anys de bisbe auxiliar de Barcelona, l'empremta que ha deixat ha estat impressionant. Tothom destaca la seva dedicació i estimació a l'arxidiòcesi, a la catequesi, de la qual n'era expert, i també a la pastoral amb els joves.

Personalment, el coneixia des de la meua etapa com a delegat de Catequesi, quan coincidíem amb tots els altres delegats al Secretariat Interdiocesà de Catequesi de Catalunya i les Illes Balears. Des d'aleshores ja el vam conèixer com una persona autèntica, senzilla i plena d'entusiasme.

Vaig tornar a coincidir amb ell quan va venir a la missa de la televisió per presidir-la. Ho va viure amb molta il·lusió perquè era conscient que aquella celebració arribava a moltes llars, i va ser alhora, la possibilitat que moltíssima gent conegués aquell nou bisbe auxiliar de Barcelona recentment ordenat.

Li demanem a Déu que, des del cel, ell continuï vetllant per l'Església, pels malalts, la catequesi i sobretot pels joves.

CARLES CAHUANA
Tot i haver estat pocs anys de bisbe auxiliar de Barcelona, l'empremta que ha deixat ha estat impressionant

En la missa exequial, celebrada a la catedral de Barcelona, el 14 de febrer, la diòcesi va donar l'últim adeu al bisbe, que posteriorment seria traslladat a Mallorca.

«Antònia, pots estar orgullosa del teu fill», li va dir el cardenal Joan Josep Omella al final de la celebració exequial. I el cardenal, rememorant així la mateixa frase que el Papa li havia dit a Antònia Ferrer, en trucar-li, es va emocionar, alhora que tota l'assemblea li corresponia amb un llarg aplaudiment.

La mort del bisbe Toni Vadell, als 49 anys d'edat, el 12 de febrer, no per esperada, va causar menys impacte en totes les persones que el van conèixer, i en el conjunt de l'Església diocesana de Barcelona i de Mallorca, d'on era originari.

Perquè encara que ha estat poc més de quatre anys com a bisbe auxiliar de Barcelona (va rebre l'ordenació episcopal el 9 de setembre del 2017 a la basílica de la Sagrada Família), ha estat temps més que suficient per deixar una profunda petjada.

Moltíssimes persones se'n van voler acomiadar, tant a la capella ardent com a la missa exequial, que es van fer a la catedral de Barcelona, el 14 de febrer, i a la de Mallorca, l'endemà. Com era el seu desig, va ser enterrat al santuari de Nostra Senyora de Gràcia (Llucmajor, Mallorca).

Des que va anunciar el 16 de juliol passat que se li havia detectat un tumor al pàncrees, el bisbe Toni va donar un gran testimoni d'acceptació de la malaltia i d'obertura al que ell anomenava «les sorpreses de Déu».

«El bisbe Toni va unir el seu dolor al de Crist, i va posar a les seves mans la seva vida i tot el seu ésser», va dir el cardenal Joan Josep Omella en l'homilia de la missa exequial a Barcelona. «El misteri de Déu ha sigut el fonament i la roca sobre la qual s'ha edificat sòlidament la vida del bisbe Toni, i sobre la qual se sosté també la vida de tota l'Església, la de tots els fidels i, fins i tot, la d'aquells que neguen Déu o no el coneixen.»

«No hi ha dubte», va dir Sebastià Taltavull, des de la catedral de Mallorca, «que enmig del patiment i el dolor s'obren escletxes d'esperança i de consol. És cert que Déu no ens estalvia les llàgrimes, però les eixuga totes, havia comentat el bisbe Antoni a un periodista admirat pel seu testimoni i que mostra l'altra cara d'una Església de la qual sovint es fa caricatura, quan de fet el que més mostra és la tendresa del seu amor solidari que regala i a la vegada la gratitud per l'estimació que rep. Així es va construint la civilització de l'amor enmig de tanta indiferència».

CARME MUNTÉ MARGALEF

JOAN PLANELLAS
I BARNOSELL

Arquebisbe metropolità de Tarragona i primat

Deixar espai a Jesús

Benvolguts i benvolgudes, arran de la fase diocesana del Sínode, parlem sovint de la importància de la comunió eclesial. Ara bé, sempre hem de recordar que la comunió no és fruit de la mera simpatia, sinó que té, com a únic fonament, la presència de Jesús enmig nostre, i com a única finalitat, que ell ens manifesti la seva llum i la seva pau.

Podria esdevenir-se que un grup de persones visquin de manera plàcida, ben avingudes, compartint-ho tot des de la més exquisida llibertat. Nosaltres els cristians sabem, però, que solament podem viure així quan, per damunt de tot, el cerquem present en nosaltres i entre nosaltres. Ens diu, en efecte, Jesús: «Estigueu en mi com jo estic en vosaltres. Així com les sarments, si no estan en el cep, no poden donar fruit, tampoc vosaltres no en podeu donar si no esteu en mi» (Jn 15,4). Siguem, doncs, plenament conscients de deixar espai a Jesús en les nostres vides i en les nostres relacions, a fi que ell i només ell sigui el centre de totes les nostres activitats quotidianes i eclesials.

Hi ha alguns gestos o actituds

que ens poden ajudar a recordar la centralitat de Crist. Així, per exemple, és ben bonic conservar el costum de fer una pregària abans d'iniciar una reunió eclesial. No es tracta només d'un acte de pietat; amb aquest gest explicitem que qui porta realment la trobada és l'Esperit Sant, i que allò que ens interessa no és tant defensar l'interès propi o del nostre grup, ni tan sols conèixer el parer de la majoria, sinó discernir el mestratge del Senyor per obra del seu Esperit. Per això, quan ens reunim i dialoguem, hem de fer possible que tot s'esdevingui com una contemplació, en un veritable desig de comunió amb Jesús, a fi que la nostra vida eclesial i social resti amarada de la mentalitat del Regne. Les decisions que prendrem naixeran, aleshores, de seguir el Mestre, essent testimonis del seu amor i agents de l'alè de vida que ens comunica el seu Esperit. Si hi anteposéssim les nostres urgències i preocupacions, els nostres raonaments i neguits, per molt importants que fossin, en bona mesura l'estàriem silenciant a ell i ens hauríem de conformar amb el nostre discerniment escarransit

i parcial. Vulguem escoltar-lo en el fons del nostre cor, vetllant per donar-lo sempre als altres. I, a més, estiguem atents a la seva presència en cadascun dels membres del poble sant de Déu, començant pels més pobres i marginats. No podem obviar que cadascú aporta un matis distint i únic, tal com suggereix el papa Francesc amb la coneguda imatge del poliedre.

Tot això, en definitiva, no solament enriqueix a bastament la comunitat eclesial, sinó que ens fa prendre consciència que la presència de Crist mostra el seu esplendor quan hi ha cristians delerosos d'engendrar comunió a imatge de la Trinitat: «On n'hi ha dos o tres de reunits en el meu nom, jo soc allí enmig d'ells» (Mt 18,20). No tinguem por de recordar-nos els uns als altres que ell és el nostre únic Mestre, el nostre únic Guia. Cerquem-lo perquè sigui ell qui, a cau d'orella, ens reveli els secrets reservats als petits, secrets de llum que inauguren el cel nou i la terra nova. Amb aquest Esperit, que tingueu tots i totes una santa Quaresma!

Ben vostre.

SEBASTIÀ
TALTAVULL ANGLADA
Bisbe de Mallorca

Ha sembrat la bona llavor i ho ha fet bé

Amb la mort del nostre germà, amic i bisbe Antoni Vadell, hem viscut una experiència que ens ha arribat endins pel testimoni d'enteresa humana, de fe en el Ressuscitat i d'esperança en la Vida que és per a sempre. Tot un testimoni d'amor, resposta a la pregunta de Jesús a Pere que ha ressonat amb força en les dues celebracions de comiat a les catedrals de Barcelona i de Mallorca: «Pere, m'estimes?», que equival a «Toni, m'estimes?», la pregunta constant de Jesús a tots i cadascun dels seus seguidors i dels quals vol treure el fonament i la raó de ser de l'anunci de l'Evangeli realitzat en la caritat, amb la mateixa tendresa amb què el Senyor ho ha fet i ens ho ha ensenyat. El bisbe Antoni, com a bon catequeta i catequista, ho ha fet bé i sembrant bona llavor. És el llegat que ens deixa perquè seguim sembrant allà on el Senyor ens envia i en els sembrats que ell escull per a cadascun de nosaltres.

El bisbe Antoni sabia bé que en la resposta a la pregunta de Jesús hi anava inclosa tota l'orientació de la seva vida, sempre amb la proa ben enfilada cap a aquell nord inconfusible que el mateix Senyor li havia marcat. L'elecció que havia fet del seu lema episcopal «Viviu sempre contents en el Senyor!» el duia a subratllar no només l'alegria, sinó la paraula *sempre* per manifestar la perennitat d'una forma de viure que havia d'impregnar-ho tot. I així va ser, fins al final quan, quasi sense forces, feia realitat aquesta convicció. Ell havia dit que «la gran esperança és que la persona no es conforma amb una resposta mediocre. El buit del cor expressa alguna cosa més gran. Nosaltres tenim Jesucrist viu en la nostra vida. Si miram l'home i miram Déu,

mai no serem pessimistes». En tot veia l'obra de la gràcia de Déu i explicava amb serenor el seu estat d'ànim dient que «al principi em va commoure la notícia de la malaltia, però mai no he tingut moments de tristesa. Entenc que és una gràcia del Senyor de viure sempre, també, alegres en el Senyor».

La resposta «Sí, ja ho sabeu que vos estim» a la pregunta de Jesús «Toni, m'estimes?» ha fet possible la vida i l'acció pastoral del nostre germà bisbe, una feina de sembrador incansable i valent, obert a tothom i especialment als joves. Ells han entès bé el seu missatge tan ple de bona comunicació i acompanyament, signe de la seva resposta a Jesús plena d'amor. Ell feia aquesta convidada: «Sembrem, que després es recollirà.» Hem de poder dir amb goig que avui ja recollim el seu treball apostòlic, ple de Jesús i d'Evangeli, i en rebem el fruit. És la fecunditat del gra de blat que fa rebrotar, com a resurrecció, tots els fruits d'aquesta nova planta sembrada a la terra que l'ha vist néixer i a la qual ara ha tornat, sense quedar-hi reduït ni tancat.

Hem repetit molt aquests dies les paraules que recordam de l'homilia en la missa exequial pel seu pare: «Déu no ens estalvia les llàgrimes, però les eixuga totes.» Paraules extretes de la mateixa Paraula de Déu i que enmig del dolor obren esclatxes d'esperança i de consol. Ja arribats al Santuari de Gràcia, a la muntanya de Cura, amb els ulls entenebriats pel plor, hem pregat a la Mare de Déu en el mateix instant en què el fèretre amb el cos del nostre estimat Toni era baixat al sepulcre nou preparat als peus de la Mare de Déu de Gràcia. Que visqui per sempre en la pau del Senyor!

COMENTARI DE LA PARAULA

Caritat cristiana, més enllà dels límits

GLORIA MONÉS

Si anem al diccionari, descobrirem la paraula *oxímoron*. Per resumir-ho, és aquell recurs literari que ens podem permetre per expressar el que volem dir, unint dos termes que per ells mateixos són contradictoris. A manera d'exemple, podem recordar la clàssica expressió de sant Joan de la Creu: «*música callada*» i «*soledad sonora*», quan descriu l'experiència mística de trobament amb el Senyor en el seu *Cántico espiritual*. Òbviament, la música no és silenci, ni la soledat emet sorolls. És una manera d'expressar la sublimitat de l'amor majestuós i alhora íntim de la Trinitat santa amb la nostra pobra ànima.

Doncs bé, a l'Evangeli d'aquest diumenge, Jesucrist ens presenta un oxímoron: ens parla de realitats que, d'entrada, semblen utòpiques. Quan els enemics es barallen, brolla espontàniament perdó? Quan hi ha una agressió, és que no ens defensem? Si hi ha deutes, es condonen màgicament? Humanament parlant, diríem que la doctrina de Crist és un absurd, una bogeria. Però res més lluny de la realitat.

Quan el Senyor ens presenta aquests exemples ens posa enfront de l'absurd de les nostres lògiques mundanes, de la nostra carnalitat, si no tinguéssim la llum celestial de la gràcia de Déu. És doctrina de Crist: la pau brolla en el món per pura gràcia de Déu. És

per regal de l'Altíssim que podem ultrapassar els límits dels nostres criteris i acollir la novetat del perdó i abraçar el proïsme.

Per això no estic totalment d'acord amb Yuval Harari, filòsof, que va dir en l'edició digital d'un diari de tirada nacional, el 16 de febrer passat, que el declivi de la guerra és només «conseqüència que els humans han pres millors decisions», i no de cap miracle diví ni cap canvi en les lleis de la natura. Crec que, si contrastem la seva opinió amb la de l'Evangeli, no podem estar-hi d'acord. La pau, l'amor i la misericòrdia fan niu en nosaltres, depenen de nosaltres, en cert sentit; però provenen de la immensa majestat de Déu. Una grandesa que és més sublim quan ens salva per Crist, que quan ens crea. Déu és qui vol immersir-nos en un regne de pau i de justícia, i Jesucrist ha vingut a fer-ho realitat des de l'aparent utopia d'un amor més enllà dels límits. Aquí rau el miracle: la pau i l'amor són obra de Déu, opció nostra és apostar-hi, i l'oració és el clima on es produeix aquest admirable canvi de criteris a favor de la pau i l'amor.

En definitiva, Crist, metge, mestre i pastor, avui ens fa de poeta, amb aquest «oxímoron de la caritat».

MN. MARCOS ACEITUNO
Teòleg i biblista

CONSULTORI BÍBLIC

PILAR CASALS

Biblista i egiptòloga

Confirmen l'arqueologia i la història l'origen nòmada del poble d'Israel? (I)

Rastrear la història dels orígens del poble d'Israel no és una cosa senzilla, i més tenint en compte aquest origen nòmada. Com sempre, l'element de partida és el text bíblic que a través de les històries patriarcals, ens parla d'aquest origen de comunitat, que es trasllada d'un lloc a l'altre i que la seva activitat econòmica principal queda lligada a la recol·lecció i al pasturatge. Les històries d'Abraham, Isaac i Jacob ens parlen d'aquest moviment constant pel territori, que des d'Haran fins a Egipte, posa el focus en la zona del llevant mediterrani on després de l'Èxode quedarà asentat el poble.

Les històries patriarcals s'han situat tradicionalment cap al segle XVIII aC. La dificultat en l'estudi rau en el fet que el text bíblic es va començar a posar per escrit al segle X aC, tot i que l'embranchada ens situa cap al segle VIII aC. El procés de redacció va ser llarg i constant, recollint totes les tradicions de les diferents tribus que havien acabat conformant el poble d'Israel, conservades en unitats aïllades o cicles de tradicions. Lluny de deixar certes tradicions al marge, els redactors van articular-les totes, mantenint-les com a part d'una història familiar comuna en forma de saga, que remarqués l'origen comú. El procés de redacció també va suposar la incorporació d'elements de context de qui escrivien. Per exemple, la menció dels camells (Gn 12,16) ens situa històricament del segle VIII aC en endavant —la domesticació del camell no es va produir fins al segle IX aC—, és a dir, en l'època de la redacció. La presència d'aquests elements de context no invalida l'antiguitat de les redaccions, sinó que reflecteix la complexitat de la redacció i de la recerca històrica.

PER A CONSULTES:
REDACCIO@CATALUNYACRISTIANA.CAT

Diumenge VIII de durant l'any

Lectura primera

Sir 27,4-7

*No facis l'elogi de ningú
abans no hagi estat examinat*

Lectura del primer llibre de Jesús,
fill de Sira:

Sacsegeu el garbell, i quedarà el rebuig; així serà l'escòria de l'home quan serà examinat. L'obra del terrisser ha de superar la prova del forn: així serà provat l'home en el moment de donar comptes. El fruit de l'arbre demostra el bon conreu: així, quan l'home doni comptes, es veurà què tenia al cor. No facis l'elogi de ningú abans no hagi estat examinat: és llavors que l'home serà posat a prova.

Salm responsorial

91

És bo de lloar l'Altíssim,
de cantar al vostre nom, Senyor,
de proclamar al matí el vostre amor
i de nit, la vostra fidelitat.

R. És bo de lloar-vos, Senyor.

Els justos creixeran com
les palmeres,
es faran grans com els cedres
del Líban;
plantats a la casa del Senyor,
creixeran als atris del nostre Déu. *R.*

Encara donaran fruit a la vellesa,
continuaran plens d'ufana
i de vigor, per proclamar que
el Senyor és recte,
que la meva Roca no coneix
la injustícia. *R.*

Lectura segona

1Co 15,54-58

*Déu ens dona la victòria per Jesu-
crist,
el nostre Senyor*

Lectura de la primera carta de sant
Pau als cristians de Corint:

Germans, quan això que es consumeix es revestirà d'allò que ja no es consumeix, quan aquesta existència mortal es revestirà d'aquella que és immortal, es complirà allò que diu l'Escriptura: «La victòria ha engolit la mort. Oh mort, on és la teva victòria? On és l'agulló que t'incitava?» L'Agulló que incitava la mort és el pecat, i el vigor del pecat ve de la Llei. Però, donem gràcies a Déu: ell ens dona la victòria per Jesucrist, el nostre Senyor. Per tant, germans meus estimats, manteniu-vos fermes, incommovibles, sobre aquest fonament; prodigueu-vos cada dia en l'obra del Senyor, segurs que, en el Senyor, el vostre treball no serà en va.

Evangelí

Lc 6,39-45

*La boca parla d'allò que es desborda
del seu cor*

Lectura de l'evangelí segons sant
Lluc:

En aquell temps, Jesús digué als seus deixebles aquest proverbi: «Un cec seria capaç de guiar un altre cec? No caurien tots dos dins un clot? No hi ha cap deixeble més instruït que el mestre; només un cop formats, els deixebles arriben a ser com el seu mestre.

»Per què, doncs, veus l'estella dintre l'ull del teu germà, i no t'ado-

nes de la biga que tens dintre el teu ull? Com li pots dir: «Germà, deixa'm, que et traure d'aquesta estella del ull», si tu no veus la biga en el teu? Hipòcrita, treu-te primer la biga del teu ull, i llavors t'hivauràs per poder treure l'estella del ull del teu germà.

»No hi ha cap arbre bo que doni fruits dolents, ni cap arbre dolent que doni fruits bons. Cada arbre es coneix pels seus fruits: ningú no cull figues dels cards ni raïms de les bardisses. L'home bo, del tresor de bondat que guarda en el cor, en treu a fora la bondat; però l'home dolent, del seu tresor de maldat, en treu el mal. Perquè la seva boca parla d'allò que es desborda del seu cor.»

Al·leluia

Fl 2,15-16

*Vosaltres que porteu la paraula
de vida resplendiu com estrelles
en un cel de nit.*

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC C; FERIA II)

TEMPS DE DURANT L'ANY I DE QUARESMA

(SALTERI: SETMANA 4)

Febrer

27. DIUMENGE

Diumenge VIII de durant l'any, Verd. Lectures: Siràcida 27,5-8 / Salm 91 / 1 Corintis 15,54-58 / Lluç 6,39-45

SANTORAL: Baldomer; beata Francisca-Aina Cirer, rel.; Gabriel de la Dolorosa, rel.; Honorina, vg.

28. DILLUNS

Fèria, Verd. Lectures: 1 Pere 1,3-9 / Salm 110 / Marc 10,17-27
SANTORAL: Hilari, p.; Rufí, mr.

Març

1. DIMARTS

Fèria, Verd. Lectures: 1 Pere 1,10-16 / Salm 97 / Marc 10,28-31
SANTORAL: Eudòcia i Antonina, mr.

Comença el temps de Quaresma

2. DIMECRES

Dimecres de Cendra, Morat. Lectures: Joel 2,12-18 / Salm 50 / 2 Corintis 5,20-6,2 / Mateu 6,1-6.16-18

SANTORAL: Agnès de Praga, rel.; Àngela de la Creu, rel. i fund.; Genara, mr.; Lluci, b.

3. DIJOUS

Fèria, Morat. Lectures: Deuteronomi 30,15-20 / Salm 1 / Lluç 9,22-25
SANTORAL: Ermenter i Celoni, mr.; Màrcia, vg. i mr.; Medir, mr.

4. DIVENDRES

Fèria, Morat. Lectures: Isaïes 58,1-9a / Salm 50 / Mateu 9,14-15. O bé: *Sant Casimir* (ML), *Blanc*.
SANTORAL: Lluci I, p. i mr.; Nèstor, Eteri, Arcadi i Capitó, b. i mr.

5. DISSABTE

Fèria, Morat. Lectures: Isaïes 58,9b-14 / Salm 85 / Lluç 5,27-32
SANTORAL: Focas, mr.; Josep Joan de la Creu, rel.; Luperc, mr.; Olívia, vg. i mr.

El Sant 4 MARÇ

Sant Casimir

El poder corromp, però només si el governant consent a deixar-se corrompre. Al llarg de la història alguns reis i prínceps han esdevingut sants malgrat l'ambient cortesà poc edificat en què vivien. Sant Casimir (1458 – 1484) n'és un bon exemple.

Fill del rei de Polònia, va ser nomenat príncep de Lituània quan encara era adolescent. En contrast amb la vida luxosa de la cort, el jove Casimir va menar sempre una vida austera, observant els dejunis i dormint a terra. Era profundament pietós i dedicava moltes hores de la nit a la pregària, a més d'ajudar personalment els pobres i els malalts sempre que en tenia ocasió. Així mateix, va complementar la seva vida de fe amb l'estudi. Sant Casimir es va mantenir cèlibe tota la vida i va rebutjar un matrimoni amb la filla de l'emperador. Patró de Polònia i de Lituània, va ser canonitzat pel papa Climent VIII l'any 1602.

Els sants durant la Quaresma

JAUME GONZÁLEZ PADRÓS
Institut de Litúrgia
ad instar Facultatis

La reforma del Calendari que tingué lloc el 1969, per mandat del Concili Vaticà II, va disposar les coses de tal manera que les memòries dels sants no eclipsessin el temps propi. Ho explica molt clarament el papa Pau VI en la carta apostòlica *Mysterii Paschalis* per la qual són aprovades les normes universals sobre l'any litúrgic i el nou Calendari Romà general. Per aconseguir l'objectiu esmentat, va determinar traslladar, dels mesos habitualment quaresmals, algunes memòries, i que les restants durant la Quaresma passessin totes a ser lliures, celebrades únicament a manera de commemoració, que ve a ser una manera ritualment molt discreta. Vegem-ho.

En què consisteix, doncs, aquesta commemoració? Pel que fa a la missa, de la memòria que pot estar assenyallada per a aquell dia només se'n pot prendre l'oració col·lecta. Tota la resta serà del propi del temps, i el color litúrgic també serà el morat i no el blanc o el vermell del sant (cf. *Institutio* del Missal, 355).

Quant a la Litúrgia de les Hores, en l'Ofici de lectura, després de la lectura patristica pròpia del temps, amb el seu responsori, s'ha d'afegir la lectura hagiogràfica —la del sant que es vol commemorar— amb el seu responsori i l'oració del sant. A Laudes i Vespres, després de l'oració darrera, sense la conclusió habitual, hom pot afegir l'antífona del *Benedictus* o del *Magnificat* i acabar amb l'oració del sant (cf. *Institutio* de la Litúrgia de les Hores, 239).

No costa massa veure que, aquestes indicacions, forcen d'alguna manera la mateixa celebració, i que la memòria del sant no deixa de ser un afegit a l'estructura normal i habitual de l'acció litúrgica.

La pregunta que ens fem, però, és si realment la memòria dels sants pot ser un destorb en el camí quaresmal o, més aviat, un ajut, i més quan en aquest temps és recomanable iniciar les misses dominicals amb les lletanies dels sants en lloc de l'Acte penitencial (cf. *Carta circular sobre les festes pasquals*, 23; cf. Calendari-Directori de l'any litúrgic 2022, de la Fundació Pere Farnés, pàg. 157). És a dir, demanar l'auxili dels sants en vistes a la nostra conversió no sembla pas inadequat, i recordar la seva vida, tot donant gràcies a Déu en l'acció litúrgica, tampoc.

El que certament seria inconvenient fora la interrupció freqüent de la lectura bíblica pròpia del temps. El Leccionari ha pensat de forma molt precisa el conjunt de lectures a fi que, durant la Quaresma, hi hagi un autèntic aprofundiment de la nostra condició baptismal i que la paraula de Déu ens sigui el principal mestratge en vistes al nostre camí penitencial. Així, doncs, bo i conservant el curs de lectures bíbliques quaresmals —repetim— no ens sembla que fos necessari esporgar el Santoral amb trasllats o commemoracions tan modestes. Al cap i a la fi, el que celebrem sempre en la sagrada litúrgia és l'obra de la salvació realitzada per Crist, i els sants en reflecteixen la seva glòria.

La clau del bisbe Toni...

CLIMENT GARAU OLIVER

Barcelona plora, Mallorca plora; l'Església universal plora. En aquests dies no ens cansarem de sentir paraules com alegria, serenor, força, esperança, senzillesa, humilitat, proximitat, joia, empena, amor, companyia, grandesa, humanitat, amicitat, familiaritat, bonhomia, capacitat, gratitud, etc.

Totes aquestes paraules han acompanyat tota la vida el bisbe Toni Vadell i ara les recordam i les diem en aquest moment del seu traspàs a la casa del Pare, i també pel que hem viscut en aquestes darreres setmanes, esperant i pregant per ell.

A finals de novembre va venir a fer un petit recés al convent d'Arenys. Vam poder passejar i parlar i el que més em va sorprendre fou la llum de la seva mirada. Una llum que reflectia el perquè d'allò que li havia tocat viure.

Quan ha arribat a la catedral el seu cos, a la vetlla de l'horabaixa ha vingut la seva mare, n'Antònia; una dona menuda, prima, poqueta cosa, però amb un amor enorme a Jesucrist; una dona entregada a l'església parroquial de Llucmajor, a Càritas i sempre disposada. Allà he pogut entendre de bell nou el mateix que vaig veure en els ulls del seu fill, el bisbe Toni, els dies que passà amb nosaltres.

És molt senzill. Al cor del bisbe Toni es feia carn aquella paraula de sant Pau als Gàlates: «No soc jo qui viu, és Crist que viu en mi.» Aquesta és, i aquí tenim, la clau de l'exemple de vida del bisbe Toni.

Gràcies per tant, amic. Pau i bé...

Agustí Codinach

El bisbe Toni i la comunió dels sants

MN. JAUME AYMAR

La nostra diòcesi i l'Església catalana i mallorquina està de dol per la mort del bisbe Toni, als 49 anys de vida cristiana i només quatre anys de ministeri episcopal.

Des d'aquella primera vetlla de pregària del 19 de desembre del 2021, quan fou ingressat a l'Hospital Clínic, hem tingut gairebé dos mesos per anar-nos acomiadant d'ell. Jo mateix, dimarts passat, anant a visitar un altre malalt a l'Hospital Clínic, que estava ingressat a la mateixa planta, vaig poder pregar uns moments davant de la porta tancada de l'habitació del bisbe Toni, sense entrar-hi, perquè les visites estaven restringides.

El bisbe Toni ja vivia l'esperit sinodal de feia anys a la seva Mallorca nadiua, procurava treballar junts en equip, preveres, diaques, religiosos i laics. Preguem el Senyor perquè, per la seva misericòrdia, el bisbe Toni continuï vetllant per tots els qui avui el plorem, recordant el seu ardor per viure sabent que caminem a diferents velocitats. El recordo aquí mateix a la capella del Santíssim parlant amb els joves de Santa Maria i Sant Josep, aquest grup fundat per mossèn Marc Labori el 2015.

Hi ha un desig que el bisbe Toni havia manifestat i que pocs coneixen. I és que en el Credo de l'Església catòlica, el Credo nicenoconstantinopolità —el que en diem el «credo llarg»— que professem en català des del Vaticà II, s'omet un dogma: el de la comunió dels sants. El bisbe hauria volgut demanar al Sínode que aquesta fórmula es tornés a incorporar en el Credo.

Normalment, no triem el dia i l'hora de la nostra mort. Però el bisbe Toni ha mort precisament el dia de Santa Eulàlia, la patrona de Barcelona, la ben parlada, ell que, encara relativament jove, parlava amb tanta eloqüència i amb tant convenciment. Toni, així com ens havia seduït la teva paraula, ara ens sedueix el teu silenci. Que amb tu visquem la comunió dels sants.

Postals des d'Andalusia

Vivim temps extraordinaris

«Vivim temps extraordinaris», afirma Antonio Basanta, al seu llibre *Leer contra la nada*. «Vivim temps plens d'incerteses i, al mateix temps, d'oportunitats excepcionals. Temps en els quals un cicle de civilització culmina i, de manera encara difusa però imparable, un altre desperta, acompanyat de canvis espectaculars. Davant nostre s'obren moltes possibilitats.»

El diagnòstic del professor i escriptor, home que sap endinsar-se en la literatura per descobrir els seus secrets, afecta tothom. La globalització ens ha connectat de manera que qualsevol «batec», encara que sigui llunyà, o qualsevol «ferida», per molt amagada que es trobi, ens afecta a tots. A l'exuberància informativa s'uneix la seva ubicuïtat portentosa. Tant, que bé podríem afirmar que l'aire contemporani es compon d'oxigen, de nitrogen i d'informació. No és que la informació formi part de l'escenari de la nostra vida pública i privada, és que és l'escenari mateix.

Potser, per això, José Ángel Valente es va atrevir a retratar en uns versos aquest «carrusel de vertigen»: *«Casi, entre dos imágenes / que pasan velozmente / ante nuestras pupilas, / no hay espacio para el pensamiento.»* I potser també, en aquesta mateixa línia de suggeriments, el filòsof Julián Marías recomanava, en temps de crisi, tres coses: «Pensar, pensar, pensar.»

Prenguem bona nota d'aquest missatge: «Vivim temps extraordinaris», amb mil possibilitats i camins. Val la pena aprofitar-los, per no concedir la raó a Steiner, quan sentència: «Mai tanta informació havia generat tan poca saviesa.»

ANTONIO GIL
Sacerdot i periodista

Cartes

En record del bisbe Toni

FERNANDO CORDERO MORALES

Religiós dels Sagrats Cors i periodista
@FanoPatxi m'acaba d'enviar aquest dibuix del bisbe Toni Vadell. Fano el va conèixer al Congrés de Laics. Com a tants, el bisbe Toni l'ha commogut i ha pregat per ell en la seva malaltia. En el dibuix el bisbe Toni abraça Jesús, la gran passió de la seva vida. Moltes gràcies!

JUANJO FERNÁNDEZ

Conferenciant i escriptor
En Toni Vadell es va inventar una bonica història de Jesús. Diu que, després d'explicar la paràbola del Sembrador, va confessar als deixebles un defecte en la visió: mirés on mirés, només hi sabia veure terra bona! El bisbe Toni tenia el mateix «defecte». I ara vetllarà per tots!

MARC GIJÓN

Mestre i secretari d'Edu21
Ha mort un home bo. Una persona profundament compromesa amb la humanitat, absolutament humana. Toni, et recordarem sempre.

Mirarem d'omplir «la cuina» de les nostres vides perquè aquesta mai sigui buida. Molts ànims a tothom que el va conèixer i a tota la comunitat cristiana. DEP amic!

ÀLEX ROJAS I CASTILLO

Educador
El nostre estimat bisbe ja és al cel. El bisbe dels joves i del Maresme, ens estimava i l'estimàvem tant, era una persona bona que ho feia tot des del cor. Ens quedem d'ell un sac ple de bons records (Terra Santa, Aplecs...). Preguem per ell, s'ho mereix.

EDUARD SALA

Responsable d'Acció Social de Càritas
Barcelona
En un sospir ens has deixat un llegat de llum càlida, amable, alegre i entusiasta. Avui t'hem acomiadat temporalment. Tant de bo també nosaltres deixem petjades de llum regalada fins la retrobada. Gràcies, Toni, per tant, en un sospir!

Podeu enviar les cartes a:

redaccio@catalunyacristiana.cat

Llibertat religiosa, dret en retrocés

Els cristians configuren el grup religiós més perseguit

ROSA MARÍA JANÉ CHUECA
Barcelona

La fundació pontifícia Ajuda a l'Església Necessitada (ACN) ha presentat a la Universitat Abat Oliba CEU les línies generals de l'Informe sobre la Llibertat Religiosa al Món 2021.

En un acte telemàtic on han participat el prefecte de la Congregació per a l'Evangelització dels Pobles i president de Càritas internacional, el cardenal Luis Antonio Tagle; el president d'ACN-Espanya, Javier Menéndez Ros, i l'assessor jurídic de la Comissió de les Conferències Episcopals de la Unió Europea (CO-MECE), José Luis Bazán, s'ha posat en relleu que la llibertat religiosa és un dret en clar retrocés.

Com ha assenyalat el cardenal Tagle, «la llibertat religiosa és una preocupació greu i urgent en molts indrets del món. Els nostres germans cristians perseveren en el testimoni i la fe malgrat les dificultats. Són profetes per a nosaltres».

De fet, l'informe d'ACN constata que els cristians són, amb diferència, la comunitat religiosa que més pateix la violació del dret de la llibertat religiosa. En aquest sentit, el cardenal Tagle ha manifestat que «els cristians perseguits avergonyeixen els que lliurement poden viure la seva fe i decideixen no fer-ho».

Menéndez Ros ha compartit les principals conclusions de l'informe i les dades són molt preocupants: en 62 països es viola la llibertat religiosa; en 36 es pateix discriminació; en 26 hi ha persecució. Un de cada tres països en el món no respecta la llibertat religiosa.

Segons Menéndez Ros, «el 67% de la població mundial viu en països amb greus violacions de la llibertat religiosa; el 27% dels cristians del món viu a països on la llibertat religiosa és atacada greument; més de 646 milions de cristians viu a països on no es respecta la llibertat religiosa».

El president d'ACN-Espanya ha explicat que hi ha tres actors que

Els catòlics xinesos viuen la fe en unes condicions molt difícils.

ataquen la llibertat religiosa: els governs autoritaris, l'extremisme islamista i els nacionalismes ètnico-religiosos.

Impacte Covid

La pandèmia també ha tingut una incidència negativa pel que fa al respecte de la llibertat religiosa. Per a Menéndez Ros, ha impactat en «la limitació desproporcionada de la pràctica i el culte; la negació d'ajuda humanitària a minories religioses; l'estigmatització de grups religiosos com a causants de la pandèmia o l'augment del jihadisme».

ACN intenta pal·liar el patiment d'aquests cristians perseguits a través de l'ajuda econòmica, la difusió de la situació que viuen i la pregària. Com ha indicat Menéndez Ros, «aquests cristians ens donen una lliçó moral i espiritual impressionant de valentia i compromís fins a jugar-se la vida».

De la seva banda, José Luis Bazán ha insistit en el fet que «la llibertat religiosa no és un dret de segona categoria, una relíquia a tolerar; no està sotmès a cap altre dret humà; no és un producte de la suma de

LUIS ANTONIO TAGLE
«Els cristians perseguits avergonyeixen els que lliurement poden viure la seva fe i decideixen no fer-ho»

les parts d'altres llibertats; no és una anomalia social; no és un espai que porta al conflicte, sinó el caldo de cultiu per al respecte i la pau social».

Bazán ha advertit que també hi ha un retrocés de la llibertat religiosa en els països occidentals que es disfressa de cultura, de progrés: «Hi ha una intolerància creixent cap a la llibertat religiosa i als creients. Hi ha un gran desconeixement i manca d'interès per la religió que també porta a polítiques errònies.»

L'assessor jurídic de la COMECE s'ha mostrat contundent quan ha afirmat que «a Europa hem perdut el sentit de "martiri", de ser testimonis de la fe que estan disposats a donar la vida i cal recuperar-ho, això».

El cardenal Tagle ha explicat que «no estem feliços pels casos de martiri», però constata que «a Àsia, on segons el mapa de la llibertat religiosa és un dels pitjors llocs del món, aquí els cristians cada dia creixen més. Enmig de la manca de llibertat religiosa, molta gent està motivada per practicar la fe més i ser-ne testimoni. La fe creix on és perseguida. Això ens dona esperança i és una invitació a imitar-los».

Catalunya + Cristiana

Sabies que amb la teva subscripció en paper pots accedir a l'edició digital?

Al teu ritme...
Quan i com tu vulguis!

subscripcions@catalunyacristiana.cat

Subscriu-te
a l'edició en
paper per
només
145€ l'any

Edició
digital
gratis

www.catalunyacristiana.cat

El cardenal Tagle visita Barcelona en l'inici de la Quaresma

La celebració «Sent la Creu» comptarà amb una rèplica de la creu de Magallanes, de Cebu (Filipines)

CARME MUNTÉ MARGALEF
Barcelona

CARLOS BOSCH
«Aquesta celebració és una oportunitat per als joves d'endinsar-nos al misteri de la Creu i gaudir de la bellesa de l'Església»

La celebració «Sent la Creu», amb motiu de l'inici de la Quaresma, ha esdevingut una autèntica tradició per a l'Església diocesana de Barcelona, i en concret per a la Pastoral de Joventut.

Enguany arriba a la sisena edició i comptarà amb la presència destacada del cardenal Luis Antonio Tagle, arquebisbe emèrit de Manila, prefecte de la Congregació per a l'Evangelitització dels Pobles i president de Càritas Internacional.

El cardenal Joan Josep Omella, que presidirà la celebració a la basílica de la Sagrada Família, el 6 de març a les 18 h, ha convidat el cardenal Tagle perquè els joves de Barcelona coneguin la realitat de les Filipines i comparteixin la seva creu, com en les edicions anteriors van fer amb Veneçuela, Bangassou (República Centreafricana), Cambodja, Mossul i Lampedusa.

Per això, durant la celebració de la vetlla i de l'Eucaristia hi haurà una rèplica de la creu de Magallanes, de Cebu (Filipines), que simbolitza l'arribada del cristianisme a l'arxipèlag ara fa 500 anys.

Segons explica Mn. Carlos Bosch, director del Secretariat de Pastoral amb Joves de l'arquebisbat de Barcelona, «aquesta celebració és una oportunitat per als joves d'endinsar-nos al misteri de la Creu i gaudir de la bellesa de l'Església».

La celebració comptarà amb la participació de 150 veus d'una dotzena de corals de joves i grups cristians de la diòcesi de Barcelona —de 18 a 35 anys— sota la direcció de Joan Alfons Hernández, director coral i cap de l'Agrupament a Barcelona de Guies i Scouts d'Europa.

També comptarà amb el testimoni de Ricardo Pareja, un jove que viu la malaltia amb el Senyor.

«Acollir i acompanyar en un món canviant»

A banda de la seva presència a la basílica de la Sagrada Família, amb motiu de la celebració «Sent la Creu», el cardenal Tagle també oferirà una xerrada sobre *Acollir i acompanyar en un món canviant*, una conversa dirigida a educadors d'infants i de joves. Serà el dissabte 5 de març a les 10.30 h a l'Auditori Fòrum del Centre de Convencions Internacional de Barcelona.

L'acte estarà organitzat conjuntament pel Secretariat de Pastoral amb Joves de l'arquebisbat de Barcelona, la Fundació Escola Cristiana de Catalunya i Càritas Catalunya.

Més informació i inscripcions: esglesiajove.Barcelona / info@esglesiajove.barcelona / tel. 934 121 551.

51

LES SITUACIONS COMPLEXES requereixen una atenció especial

La mirada atenta a la diversitat de situacions en què es troben algunes famílies i que requereixen un oportú esforç de discerniment per part de les comunitats cristianes, no pot fer-nos oblidar alguns casos particulars que el papa Francesc ha assenyalat, tot i que s'hi referirà amb més detall en el capítol vuitè. No obstant això, potser serà oportú que ara també li prestem una atenció especial, sense entrar en detalls que Francesc ens proposarà més endavant.

- Les persones divorciades civilment que han iniciat una **nova unió matrimonial** han de saber que continuen formant part de la comunitat eclesial; la seva situació exigeix un atent discerniment i un acompanyament amb gran respecte, evitant tota actitud que faci que aquestes persones se sentin discriminades i promovent la seva participació activa en la vida de la comunitat.

«És important que les persones divorciades que han iniciat una nova unió siguin conscients de formar part de la comunitat eclesial. Aquestes persones no han estat *excomunicades*, i no han de ser tractades com a tals, perquè continuen integrades en la comunió eclesial.

Són situacions que exigeixen un atent discerniment i un acompanyament amb gran respecte, evitant tot llenguatge i tota actitud que facin que aquestes persones se sentin discriminades, i promovent la seva participació en la vida de la comunitat» (AL 243).

- Alguns divorcis potser no ho són realment, perquè els matrimonis celebrats prèviament podrien ser declarats *nuls* per part dels tribunals eclesiàstics. El papa Francesc ha donat instruccions per tal d'agilitzar els processos judicials i posar-los a l'abast de tothom.

«Un gran nombre de Pares sinodals “va subratllar la necessitat de fer més accessibles i àgils, si és possible totalment gratuïts, els processos per al reconeixement dels casos de nul·litat”. La lentitud d'aquests processos irrita i cansa la gent.

Els meus dos recents documents sobre aquesta matèria han comportat una notable simplificació dels processos per a una eventual declaració de nul·litat matrimonial» (AL 244).

- Les qüestions relacionades amb els **matrimonis de persones que professen religions diferents** requereixen una atenció particular i una pastoral diferenciada, d'acord amb els diversos contextos socials i culturals. L'augment del pluralisme en la nostra societat i l'encontre de diverses cultures i religions han provocat que aquesta situació sigui cada dia més freqüent.

«Els matrimonis entre catòlics i altres batejats “tenen una naturalesa particular i contenen nombrosos elements que és bo de valorar i desenvolupar, tant pel seu valor intrínsec com per l'aportació que aquests matrimonis poden fer al moviment ecumènic”» (AL 247).

«Els matrimonis entre persones amb disparitat de culte constitueixen un lloc privilegiat per al diàleg interreligiós. Aquests matrimonis comporten algunes dificultats especials, tant pel que fa a la identitat cristiana de la família com pel que fa a l'educació religiosa dels fills» (AL 248).

- Cal que tota persona, independentment de la seva **tendència sexual**, sigui respectada en la seva dignitat i acollida amb comprensió, evitant tot signe de discriminació injusta. No obstant això, en cap cas hi haurà motius per assimilar o establir una analogia entre les unions entre homosexuals i el matrimoni segons el disseny de Déu (cf. AL 250-251).

«L'Església fa seu el comportament del Senyor Jesús, que ofereix el seu amor il·limitat a totes les persones, sense cap excepció. [...] Desitgem reiterar que tota persona, independentment de la seva tendència sexual, ha de ser respectada en la seva dignitat i acollida amb respecte, procurant evitar tot signe de discriminació injusta» (AL 250).

- Les **famílies monoparentals** requereixen una ajuda específica adaptada a cada cas, i cal que siguin objecte d'una atenció preferent.

«Sigui quina sigui la causa [d'una família monoparental], el progenitor que viu amb el seu fill o filla ha de trobar suport i consol entre les famílies que conformen la comunitat cristiana, com també en els serveis pastorals de la seva parròquia» (AL 252).

- Com solem reaccionar davant les diverses situacions exposades pel papa Francesc? Coneixes alguna d'aquestes situacions? Com s'ha resolt?
- Què n'opines, de la reforma dels processos de *nul·litat matrimonial* que pretenen regularitzar algunes noves 'unions matrimonials'?

La Dra. Elizabeth Clare va estudiar l'aire del zoo de Londres, on trobà els gens de vint-i-cinc espècies d'animals del recinte.

ACTUALITATS CIENTÍFIQUES

Detecció de la presència d'animals en analitzar l'aire

FRANCESC NICOLAU
Professor emèrit de la Facultat
de Filosofia de Catalunya

Sembla una qüestió poc rellevant, però és un progrés científic que crec que val la pena de conèixer. D'ençà que el biòleg Craig Venter va obtenir el genoma complet d'un bacteri, el 1992, ha progressat molt el coneixement del genoma dels éssers vius, arribant fins al de l'home, com us vaig explicar no fa pas gaire. Coneixent el genoma de l'ésser que sigui, es pot detectar la seva presència analitzant les restes que deixi a l'entorn. Els gens defineixen les diferències que hi ha entre les espècies, és a dir, la constitució de l'ADN que els formen determina les principals característiques de l'espècie. I com que la tècnica de l'estudi de l'ADN ha progressat molt en els últims vint anys, ja són coneguts els genomes de molts organismes i l'anàlisi de l'ADN de restes microscòpiques permet afirmar-ne la presència. És com un codi de barres.

Va ser el mateix Craig Venter qui va començar a aplicar el mètode d'analitzar l'ADN ambiental (que s'anomena eDNA) per identificar noves espècies de microorganismes a l'aigua del mar. Però ara això s'ha ampliat a la terra i molt. La Dra. Elizabeth Clare, de la Universitat de York, va

descobrir que, en analitzar l'aire del seu laboratori, hi trobava gens dels animals que hi tenia. I va anar a estudiar l'aire del zoo de Londres, on trobà els gens de vint-i-cinc espècies d'animals del recinte. També Kristine Bohmann, de Copenhaguen, va arribar a identificar una cinquantena de vertebrats a partir de l'eDNA de l'aire.

I d'on ve que es puguin trobar restes del genoma a l'aire? Se suposa que provenen de cèl·lules de la pell que es desprenen de quan els animals es barallen o es graten contra una superfície o altres mecanismes implicats que no coneixem prou.

Mireu, doncs, fins a quins detalls arriba la investigació científica. Això permetrà l'estudi de la biodiversitat d'un lloc determinat sense anar a buscar i trobar els animals que hi habiten. L'anàlisi de l'aire ja ho dirà.

TRADICIONS REMEIERES

Propietats de la poma

El pomer o pomera (llat., *Pyrus malus*; cast., *manzano*, *manzanera*) és un arbre de fulla caduca que fa una fruita excel·lent coneguda com a poma o maçana, i sembla que fou el primer arbre conreat ara fa vint mil anys. Pel que fa al seu correu, no reclama una terra massa especial, però sí que cal un terreny amb bona fondària per arrelar-hi bé, que la terra estigui ben drenada i li toqui el sol. La poma és un producte de la terra que té un lloc particularment destacat en la cuina catalana tradicional, car és l'element principal de les famoses pomes farcides de carn picada d'Arenys de Munt, anomenades popularment «relleno». La poma és una fruita molt agraciada amb vitamina C i potassi.

Tot i que actualment, de pomes, en trobem tot l'any al mercat, els millors mesos per menjar-ne són els de setembre, octubre i novembre. De pomes, n'hi ha de moltes varietats; antigament la poma «camosa» era la més estimada i avui gaudeix d'una gran acceptació l'anomenada «Golden», que té una pell molt llisa i la forma arrodonida, amb una polpa gustosa i de gust refrescant, tendra i dolça, gens àcida i agraciada amb una pell molt apta per usar en remeis casolans de tradició popular que, segons una vella dita, «Qui menja una poma al dia, el metge estalvia!».

En efecte, la pela de la poma s'ha

usat en la tradició remeiera del nostre poble, ateses les seves nombroses capacitats refrescants i les seves peculiars propietats vitamíniques i digestives, car la ingestió habitual de la poma amb la seva pela produeix uns efectes suaument laxants i, si es menja bullida, regularitza les disfuncions intestinals. L'aigua que ha servit per bullir la poma és d'especial utilitat per a les malalties que comporten estats febrils, i del most de la poma fermentat se'n prepara una beguda escumosa anomenada sidra (en basc, *sagardua*), que és molt refrescant i vitamínica. A més de posseir nombroses propietats antioxidants, la sidra exerceix una funció protectora de l'aparell vascular, afavoreix l'eliminació de l'àcid úric i evita l'aparició de càlculs renals.

En els casos de digestions difícils, gastritis i diarrees, un preparat de canyella amb pells de poma és una medecina excel·lent. En efecte, amb la pela de dues o tres pomes camoses, una branqueta de canyella, un petricó d'aigua, unes gotetes de suc de llimona i una cullerada de mel, tot posat a coure a foc lent durant cinc minuts, en resulta un beuratge molt a propòsit per guarir la gastritis, la diarrea i àdhuc la inflor del ventre. D'ací a quinze dies us vull parlar, si a Déu plau, de la virtut guaridora i depurativa de l'api.

FRA VALENTÍ SERRA DE MANRESA

Arxiver dels Caputxins

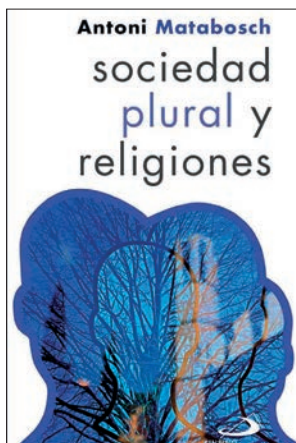

La poma és una fruita molt agraciada amb vitamina C i potassi.

CARLOS MENCOS

Camí de Sant Jaume
50 llocs amb encant
 Cossetània, 2022, 120 pàg.

El Camí de Sant Jaume és una ruta mil·lènia amb paratges únics. Els 50 llocs triats per aquest llibre corresponen al Camí Francès, des de Roncesvalles o Somport fins a Santiago de Compostel·la. La ruta és un compendi d'història i art, però també d'emocions, de solidaritat, de trobades i de comiats.

ANTONI MATABOSCH

Sociedad plural y religiones
 San Pablo, 2022, 255 pàg.

Un dels grans reptes als quals ens enfrontem com a societat i com a Església és l'espectacular increment en les últimes dècades de la presència d'altres confessions religioses al nostre país. Com podem construir una societat integradora i en pau, més atenta a la llibertat religiosa, sense perdre la pròpia identitat?

JORDI FUSTÉ

Antífonas del silencio
 Claret, 2022, 95 pàg.

Recull de pregàries en forma de poemes, escrites de la mà de la intuïció. Cadascuna no vol ser sinó la flama humil d'un ciri, una llumeta que peregrina cap a la Llum. El desig de l'autor és que darrere d'aquests versos es transparenti aquell jo profund que, encara que sovint no ens n'adonem, ja viu unit a l'Esperit.

ISABEL ALLENDE

Violeta
 Plaza&Janés, 2022, 395 pàg.

La Violeta, la primera nena d'una família de cinc germans, neix un dia tempestuós del 1920. Des del principi la seva vida estarà marcada per esdeveniments extraordinaris, perquè encara se senten les ones expansives de la Gran Guerra quan la grip espanyola arriba al seu país sud-americà natal. Una història èpica profundament inspiradora i emotiva.

JORDI CANTAVELLA

De portes endins
 Rosa dels Vents, 2021, 271 pàg.

L'any 1918 instal·len, en una finca noble de Barcelona, un preciós i particular ascensor. A través del que veu i escolta l'aparell, coneixem la vida i les trifugues dels veïns de l'escala i serem testimonis dels esdeveniments i dels canvis socials que sacsegen la ciutat durant cent anys.

COIA VALLS

L'alquímia de la vida
 Columna, 2022, 513 pàg.

Al segle XV, el món està canviant, però la medicina es troba ancorada en la vella fórmula de la triaca establerta en l'antiguitat clàssica. Amb tot, sempre hi ha homes i dones que busquen noves formes de guarir el cos i l'ànima. Una novel·la històrica que és un homenatge a les persones que han apostat per la humanitat i el seu benestar.

CRÍTICA DE CINEMA

MONTSERRAT CLAVERASDra. en Història de l'Art i
professora de Religió**EL NIÑO QUE DOMÓ EL VIENTO**

DIRECTOR: Chiwetel Ejiofor
INTÈRPRETS: Chiwetel Ejiofor, Maxwell Simba, Joseph Marcell, Aïssa Maïga, entre altres
MÚSICA: Antonio Pinto
 Drama, basat en fets reals
 Regne Unit
 113 minuts

Mirar a la modernitat

Els fets reals que explica la pel·lícula van succeir l'any 2001 a Malawi, un país al sud-est d'Àfrica on la gent viu en harmonia i en pau, uns amb els altres, dedicant-se bàsicament a l'agricultura. La història passa en un poblat que lluita per sobreviure quan la sequera el deixa sense aliments i les lleis corruptes dels poderosos no fan res per resoldre el problema. És un relat social, una història de superació.

William (Maxwell Simba) és un preadolescent que viu amb els seus pares, una germana més gran i un bebè. El pare (Chiwetel Ejiofor, que debuta en aquest film com a director), treballa molt però veu que la collita de blat no li dona per alimentar la família. La mare (Norma Dumezwei), que ho va deixar tot pel marit, és l'ànima de la casa. La germana que somia a anar a la Universitat i la decisió final de la qual s'ha de veure en el film. I ell mateix, que va a una escola que el pare no pot pagar.

Cal fer front a una gran fam provocada per la sequera. Davant d'aquesta crua situació hi haurà diferents maneres d'actuar. Una, la d'aquells que miren enrere, a un passat tribal. Són els bruixots, incapaços de donar solució a la dificultat, amb les seves pràctiques

tribals ancestrals, que acabaran quan mori el guru. És l'actitud del pare, obstinat a seguir la cultura apresada dels seus avantpassats; de la mare, que prou feina té a portar la casa; la del president, que és un tirà i un corrupte semblantment al director de l'escola, i és la dels veïns que no actuen, potser per por, potser per desídia! L'altra actitud és la de William que, mira endavant, a la modernitat, i que s'aferra a la ciència per solucionar el problema. Té la força i la decisió per emprendre un propòsit, el de construir una turbina i uns molins de vent que permetran tenir electricitat i conrear en totes les èpoques de l'any.

El noi posa la seva voluntat i intel·ligència per davant, ja ho hem vist, de la resistència de molts, per millorar la vida de la seva aldea. William no perd mai l'esperança i la seva força i afany fa actuar els seus desanimats amics i, finalment, el seu pare, amb qui manté una relació complexa i emotiva atès que, de vegades, el fill és més madur que el pare.

Una pel·lícula encantadora carregada d'emotivitat i que ens fa pensar en aquella oració de la Santa Mare Teresa de Calcuta que diu, en una de les seves estrofes: «El fruit de l'amor és el servei.»

AMB BON HUMOR

CRÍTICA LITERÀRIA

MÍRIAM DíEZ BOSCHDirectora Observatori Blanquerna
de Comunicació, Religió i Cultura

Alzamora, entre la ira d'Aquil·les i la ràbia d'Ulisses

SEBASTIÀ ALZAMORA*Ràbia*

Proa, 2022, 200 pàg.

La ràbia de Sebastià Alzamora entronca amb la rabiositat clàssica d'Homer.

Ràbia té ingredients d'aquest sentiment immediat i primari, però hi plana molt més la versió d'Ulisses, una ira més continguda, mesurada amb càlcul cerebral, i no per això menys letal. Ulisses també és un heroi, però la seva ràbia contra els pretendents de Penèlope és més quirúrgica i cínica, més semblant a una venjança a foc lent. Ja arribarà el seu moment, si ha d'arribar.

El fil conductor d'aquesta novel·la és una ràbia compartida i empàtica (acabes el llibre gairebé parlant sol i increpant uns quants personatges) on s'hi passegen socorristes, tatuatges, marededeus, metges, mòbils, skins, pessigolles, turistes, boscos, immigrants, joguines, galeries, bateries, llums i respiracions. També hi ha pàgines per a l'Evangeli de Joan, per als perfums de pi i de resina per a la posidònia, la policia i els escriptors. Alzamora, de vegades oníric però sempre amb els peus a terra, escriu frases coloristes i descriptives innòcues i de cop i volta te'n deixa anar algunes com ara «la vida consisteix a veure'ns morir els uns als altres» o «el temps no mitiga la ràbia, com volen suposar alguns: només la refreda i l'esmola». Aquestes pàgines fan sentir durant tota l'estona que llegeixes la impotència de patir com un gos (magnífica la imatge de portada de la novel·la, fins i tot per als qui no siguin amants dels cans).

L'autor reconeix que «els sentiments tenen mala fama, i amb motiu, però són importants». Al llibre n'hi ha de tantes intensitats i gustos, de sentiments. Metàfores que transporten a la infància i a la presència tranquil·litzadora de la mare, amb uns escenaris verges sense la destrucció immobiliària que ha esgrimit la desolació urbanística més irreparable. Un dels encerts del llibre és que la història va endavant i endarrere i no saps si ha passat molt de temps o només un lapsus de temps mínim on tot es concentra. Tu hi ets sempre, adherit com la resina de pi omnipresent, mediterrània i enganxosa. Molt nostrada, aquesta ràbia.

RAUXA

Màrtirs d'Algèria

La cruel guerra civil que Algèria va patir als anys noranta, amb nombrosos episodis de violència indiscriminada contra civils, va deixar rere seu 150.000 morts. Entre ells hi ha dinou cristians catòlics, tots ells religiosos, homes i dones, que l'Església reconeix com a beats i màrtirs en haver vessat la sang per Crist. Els més coneguts són el bisbe d'Orà, Mons. Pierre Claverie, i sobretot els set monjos trapencs de Tibhirine, el martiri dels quals va ser dut magistralment a la pantalla per Xavier Beauvois a la pel·lícula *De déus i homes*.

El que segurament més sorprèn de tots ells és la decisió que van prendre de quedar-se a Algèria sabent que s'hi jugaven la vida. Les paraules de dues de les religioses màrtirs donen raó del seu admirable compromís: «Ningú no ens pot llevar la vida, perquè ja l'hem lliurada.» D'aquí que s'estimessin més no abandonar el país, romandre entre els algerians i compartir la seva sort. Per a tots ells la fraternitat amb els musulmans no era cap eslògan bonic, sinó una veritat viscuda dia a dia fins al darrer alè. En l'intent per comprendre i estimar els germans musulmans entre els quals vivien, molts d'ells es van voler formar en llengua àrab i religió islàmica. Quan es llegeixen els seus escrits i homilies, quan es coneixen les seves vides, asserena l'ànima comprovar l'absència total de qualsevol engruna d'odi contra els musulmans: ni rastre de rancor, cap ombra del temptador i fàcil discurs ideològic o identitari. Excés d'idealisme? Un testimoni tan lluminós només s'explica per amor, per un amor bojament diví que tot ho supera i tot ho fa renéixer. Això és la fe cristiana.

EDUARD BRUFAU

Agenda

Barcelona

SET DIUMENGES DE SANT JOSEP

El **diumenge 27 de febrer**, al santuari de Sant Josep de la Muntanya de Barcelona, a les 10.00, eucaristia (català); a les 11.00, dolors i goigs de sant Josep, predicats per Mn. Pere Montagut; a les 12.00, eucaristia (castellà); a les 13.00, activitat cultural; a les 19.30, eucaristia (castellà).

PARES TEATINS

El **diumenge 27 de febrer**, a les 17.30, concert solidari amb obres de Brahms i Tomás, entre d'altres. Església de Sant Gaietà, c/ Consell de Cent, 293 - Barcelona.

EFFATHÀ

El **dimecres 2 de març**, a les 18.00, dins del curs *Coneixement de Catalunya i espiritualitat*, el P. Jesús Sanz parla sobre *Les esglésies (ecumenisme)*. Inscripcions: www.cristiansdebase.cat/formulari-de-matricula-curs-de-coneixement-de-catalunya-i-espiritualitat.

PREGÀRIA

El **dijous 3 de març**, a les 19.00, taller-escola de pregària al Casal Don Bosco; el **dissabte 5**, a les 10.30, espai de silenci i pregària (pepe.alaman@salesians.cat).

MONESTIR DE SANT PERE DE LES PUEL·LES

El **dissabte 5 de març**, a les 10.00, recés de Quaresma *Preparem la Pasqua del Senyor* amb la Gna. Catalina Terrats. Inscripcions: activitatspuelles@gmail.com.

CATECÚMENS

El **dissabte 5 de març**, a les 17.30, ritu d'elecció dels catecúmens a la catedral de Barcelona.

CRISTIANISME I JUSTÍCIA

Els **dilluns del 14 de març al 4 d'abril**, a les 19.00, seminari *Espiritualitat i compromís social* amb M. Carmen de la Fuente, Santi Torres i Pau Vidal (www.cristianismeijusticia.net).

Girona

SINODALITAT

El **dijous 3 de març**, a les 20.00, conferència de Jordi Reixach *La sinodalitat en l'Escriptura, en la Tradició, en la història* a la parròquia de Santa Maria dels Turers de Banyoles.

Sant Feliu de Llobregat

CATEQUESI

El **dilluns 28 de febrer**, a les 19.00, Mn. Joan Peñafiel imparteix una catequesi sobre *Com llegir textos bíblics de manera que ens ajudin en la vida de fe i en la pregària* a la parròquia de Sant Josep Obrer de Sant Boi de Llobregat.

Tarragona

CENDRA

El **dimecres 2 de març**, a les 11.00, celebració del Dimecres de Cendra a la catedral de Tarragona.

VITRALLS

El **dissabte 5 de març**, a les 11.00, conferència de Jordi Bonet i M. Joana Virgili sobre *Els vitralls de la catedral de Tarragona* a la seu tarraconense.

Cardenal Tagle

EDUCADORS

El **dissabte 5 de març**, a les 10.30, Càritas Catalunya, la Fundació Escola Cristiana de Catalunya i el Secretariat de Pastoral amb Joves de l'arquebisbat de Barcelona organitzen la xerrada *Acollir i acompanyar en un món divers*, amb el cardenal Luis Antonio Tagle. Acte adreçat a educadors de nens i joves. Inscripcions: <https://esglesiajove.barcelona>.

SENT LA CREU DE LES FILIPINES

El **diumenge 6 de març**, a les 18.00, inici de Quaresma per a joves: vetlla amb la creu i eucaristia amb el cardenal Luis Antonio Tagle a la basílica de la Sagrada Família. Inscripcions: <https://esglesiajove.barcelona>.

Catalunya Cristiana

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 145 €

Gibraltar i Portugal: 145 €

Resta d'Europa: 222,99 €

Amèrica i Àfrica: 254,19 €

Àsia i Oceania: 325,43 €

Membre de l'APPEC
Associació de Publicacions
Periòdiques en Català

El setmanari rep l'ajut de la Generalitat de Catalunya

www.catalunyacristiana.cat

 /catalunyacristiana

 @catcrist

 catalunya_cristiana

 Catalunya Cristiana

Director: Mn. Miquel Ramón Fuentes

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Macià Grau, Rosa M. Jané, Carme Munté, Joan Andreu Parra, Rosa Peraire
Lingüista: Montserrat Pibernat

Col·laboradors d'aquesta setmana:

Eloi Aran, Josep Miquel Bausset, Pilarín Bayés, Carles Cahuana, Pere Canaleta, Montserrat Claveras, Agustí Codinach, Miriam Díez, Carme Escales, Antonio Gil, Jaume González Padrós, Sergi Gordo, Joan Guiteras, Ignasi Miranda, Victòria Molins, Glòria Monés, Xavier Moretó, Beatriz Moretó, Francesc Nicolau, Joan Palero, Joan Pallarès-Personat, Quique, Francesc Riu, Carles Seguí, Lluís Serra, Valentí Serra, Sebastià Taltavull, P-J Ynaraja

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA
Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

redaccio@catalunyacristiana.cat

administracio@catalunyacristiana.cat

publicitat@catalunyacristiana.cat

subscripcions@catalunyacristiana.cat

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Administració: Isabel Giral (comptabilitat), Dídac Campos (subscripcions)

Autoedició i compaginació:
Macià Grau

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA
Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri.
Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272
SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

CARME MUNTÉ MARGALEF

Els historiadors John F. Coverdale i José Luis González Gullón han escrit el llibre *Historia del Opus Dei*, una anàlisi de l'expansió del missatge de l'Opus Dei a l'Església i la societat a través de la institució i de les persones que en formen part. González Gullón és professor de la Pontifícia Universitat de la Santa Creu i investigador de l'Institut Històric Sant Josepmaria Escrivà a Roma.

Quina és la principal aportació del llibre en relació amb altres reculls històrics de l'Opus Dei?

Per primera vegada, el lector té a les mans una història general de l'Opus Dei, des de l'inici fins als nostres dies. Per escriure-la s'han consultat totes les fonts documentals de l'arxiu d'aquesta prelatura personal. Juntament amb el professor John F. Coverdale, explico als membres de l'Obra —sobretot als més joves—, als col·legues de professió i al públic interessat en història religiosa quines han estat les fites que han marcat la vida d'aquesta institució catòlica, que celebrarà d'aquí a sis anys el centenari.

El llibre aborda èxits i fracassos d'una institució nascuda el 1928. Quins en destacaria?

L'èxit més gran són les persones dels cinc continents que han acollit el missatge cristià de la santedat enmig del món a través del treball i de les altres ocupacions diàries. Llegia fa poc que més de 20.000 fidels de l'Opus Dei han deixat aquest món. L'esforç d'aquests homes i dones per identificar-se amb Crist i per donar-lo als altres és el que dona sentit a la catequesi contínua que fa l'Obra.

Des del punt de vista de la implantació social, destaquen les iniciatives de caràcter corporatiu, com són la Universitat de Navarra, que té a Barcelona la seva escola de negocis (IESE), els col·legis Pineda i Xaloc, a l'Hospitalet de Llobregat, o els projectes de solidaritat i ajuda al creixement, com la Fundació Raval Solidari i Raval en Acció, en un barri amb molts immigrants de la Ciutat Comtal.

Pel que fa als fracassos, parlaria més aviat de desenvolupaments i canvis en els models d'evangelit-

José Luis González Gullón, coautor d'«Historia del Opus Dei»

«L'èxit més gran són les persones que han acollit el missatge cristià de la santedat enmig del món»

zació. Un dels més importants es va donar als anys seixanta del segle passat, quan les autoritats de l'Opus Dei van aprendre, per algunes errades comeses, que no es podien barrejar les realitzacions personals de cadascun dels membres amb les activitats col·lectives de la institució. En concret, l'any 1966 el fundador, sant Josepmaria Escrivà de Balaguer, va donar per concloure l'experiència del que anomenava *obres comunes*, un híbrid entre allò personal i allò corporatiu.

L'Opus Dei, per a una part de l'imaginari popular, s'associa amb estereotips. Qui llegeixi el llibre, pot arribar a entendre millor la institució i aclarir algunes percepcions més negatives?

Els dos autors de la monografia pertanyem a l'Opus Dei i, per tant, reflectim al llarg del relat com entenem el naixement i el desen-

volupament de l'Obra en dècades i països diferents. Alhora, som historiadors professionals. Fem servir un mètode històric que, juntament amb una narrativa descriptiva, analitza els fets del passat, sense por de l'anàlisi dels successos que no van sortir bé. Així, el llibre posa en el seu context alguns dels estereotips que s'han utilitzat en el passat o que es fan servir avui per referir-se a l'Opus Dei, com ara els de conservador o franquista. El lector entendre com van néixer aquestes etiquetes i quina va ser la resposta de la institució i dels seus membres. Sens dubte, la panoràmica de la vida de l'Obra en els seus gairebé cent anys ajuda a aclarir la mirada, ja que situa l'Opus Dei dins la vida de l'Església i al servei de la missió de proclamar l'Evangeli, cosa que va més enllà d'aspectes polítics o culturals propis d'un lloc o d'un període de temps.

ACOLLIR I ACOMPANYAR EN UN MÓN CANVIANT

UNA CONVERSA
AMB EL
CARDENAL
TAGLE

5 DE MARÇ
A LES 10.30H
AUDITORI
FÒRUM CCIB

Entrades a: www.esglesiajove.barcelona

 Arquidiòcesi de Barcelona

 Blanquerna
Institut de Cultura i Formació

 btcom.

 CCAPAC
Consell Català de Pastoral de la Joventut

 ciaret

 FAPEL
Fòrum d'Acció Pastoral de l'Església de Catalunya

 FEDAC
Fòrum d'Escola de Catalunya

 Fundació Escola Cristiana

 Gabrielistes

 Fundació Escola Cristiana

 FUNDACIÓ PERE TARRÉS

 Fundació Abat Ciliberto

 institució
Institut de Cultura i Formació

 JESUITES educació

 maristes

 MARISTES
Institut de Cultura i Formació

 La Salle
Institut de Cultura i Formació

 Escola Pia de Catalunya

 ULC
barcelona

 Unió de la Comunitat de Maristes

 UNIVERSITAT RAMON LLULL

 SAGRAT COR SARRIÀ

 Vedruna Catalunya
Església

 WORSHIP.CAT

Media Partners

 ràdio 4

 ràdio 4

 Catalunya Cristiana

